

AKTUALNO VPRAŠANJE

V večini gorenjskih šol so že ustanovljene mlečne kuhinje, v Kranju je bila letos odprta tudi šolska kuhinja. V njej se pomeni hranijo številni učenci in dijaki, katerih starši so zaposleni. Za zdravje šolske mladine je uvedba toplih obrokov zelo koristna, saj je od rednih in pravilno sestavljenih malic odvisna tudi sposobnost in sprejemljivost učencev za šolsko delo.

Nemalo nas je začudilo, ko smo slišali pritožbe, da na Jesenicah niti gimnazija niti osnovna in industrijska šola

ima nima mlečnih kuhinj. Dijaki — vozači še posebno pogrešajo toplo hrano. Pa tudi prebrana vajencev je izredno slaba. Dvanajst odstotkov se jih zaradi vožnje zelo neredno hrani. Kosi imajo šele pozno popoldne ali pa so celo brez njega.

Na naša vprašanja, kje so vzroki tako majhne družbene skrbi za prehrano mladine na Jesenicah, smo v odgovoru izvedeli za vrsto težav. Tako n. pr. vajenci nimajo mlečne kuhinje zato, ker gostujejo v Metalurško - industrijski šoli, tam pa zanj ni primerne prostora. V Železarni

so že razpravljali o ustanovitvi splošne restavracije s toplimi in hladnimi jedili, kakor tudi o potrebi mlečne restavracije, vendar do uresničitve ni prišlo. V gimnaziji je mlečna kuhinja že bila, pa so jo zaradi pomanjkanja prostorov preuredili v učilnico. Podobne težave s prostori so tudi na osnovni šoli. Na Jesenicah doslej žal še niso našli lokala za mlečno restavracijo. Predvidena je v novi tržnici, ki naj bi jo že letos začeli graditi.

-ey

AKTUALNO VPRAŠANJE

Tudi Gorenjci se, dragi naš Maršal, pridružujemo čestitkam k Tvojemu 65. rojstnemu dnevu!

Besede so odveč, če primerjamo svoja čustva ob Tvojem rojstnem dnevu.

Kličemo Ti: „Še na mnoga leta!“ — z željo, da bi še večkrat prišel med nas in se v naši sredi kar najbolje počutil.

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ST. 40 — CENA DIN 10.—

Kranj, 24. maja 1957

OB DNEVU MLADOSTI

Mlado, to lahko pomeni novo

Dan mladosti... Praznik jugoslovanske mladine...

Morda se nam nudi ob tem še najboljša priložnost, da malce razmislimo o naši mladini, o njenih problemih, težavah... Da pokramljamo o tem in onem...

Marsikomu je prav gotovo družbena vloga naše mladine še dokaj nejasna. Ali lahko mar zanikamo, da v vsakdanjem življenju dostikrat podcenjujemo našo mladino in da njene postopke gledamo skozi očala starokopitnih mnenj in stališč? Ali dostikrat ne pozabljamo, da so časi, ko smo mladino pridobivali za posamezne akcije s primitivnimi agitacijskimi sredstvi, že za nami?

Razvoj terja novih oblik dela z mladino. O tem pa dostikrat vse premalo razmišljamo. Mladina sledi času in razvoju in če smo samokritični, priznajmo, da včasih mladina naš čas bolj napredno razumeva kot mi sami...

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je zanimanje mladine za družbena vprašanja precejšnje. Prav sedaj razpravljajo mladi delavci mnogo o delavskem samoupravljanju. Njihova gledanja so v večini primerov pravilna in pozitivna. Mladina z velikim zadovoljstvom spoznava Zvezo komunistov in vse več je takih, ki si želijo postati njeni člani. V šolskih odborih, delavskih svetih, v upravnih odborih kmetijskih zadrug aktivno dela na Gorenjskem kar tisoč dvesto mladih

ljudi. V nekaterih podjetjih so si mladi predstavniki delavskih svetov že pridobili velik ugled.

Ali nam to zopet ne kaže, da mladina želi uspešno odigrati svojo vlogo v našem družbenem razvoju?

Mladina je pripravljena delati, toda dostikrat trči na vse premajhno razumevanje.

Mlado, hkrati pomeni tudi novo. V našem družbenem življenju je čedalje bolj čutiti, da so nekatere stare oblike dela z mladino že preživete. Zato ni nič čudnega, če so za mladino neprivlačne. Toda pri iskanju novih oblik, pestrejših prijemov, je še vse preveč okorelosti in tudi nezaupanja.

Mladina ima rada film. Če smo to ugotovili, potem se moramo s tem dejstvom tudi sprijazniti! Toda, če se samo sprijaznimo s tem, ni dovolj. Razmislimo, kaj lahko storimo, da film kot pomembno vzgojno sredstvo izkoristimo za vzgojo mladine. Zakaj bi prepovedali mladini obisk nekaterih filmskih predstav, ki morda niso najboljše in tudi ne najbolj ustrezne. Pokažimo ji, zakaj posamezni film ni dober in kaj ga kazni.

Mladina rada pleše. Ali je to kaj čudnega, če mlad človek rad pleše? Ples pa je tudi lahko pomembno vzgojno sredstvo. Toda niso redki primeri, ko mladini prepovedujemo obisk plesnih

pridretev, češ da se na plesih mladina samo pokvari.

Toda kaj smo storili, da bi se kakovost zabavnega življenja pri nas izboljšala?

Zelo lahko je obisk neke prireditve prepovedati, veliko težje pa je, seveda, prireditve dobro pripraviti.

Ni res, da bi si mladina ne želela znanja kot to še vedno nekateri trdijo. Toda prav takim pozitivnim težnjam mladine dostikrat ne ustrezemo, zlasti ne na tistih področjih, ki odpirajo mladini pot k novim dognanjem in spoznanjem znanosti in tehnike.

Reči moramo, da so redki primeri, ko mladino na podlagi njenega dela objektivno ocenjujemo, še redkejši pa, da sploh razmišljamo o njenem delu. Je pač tako: vse kar mladina dela, nekateri kritizirajo, premalo pa store, da bi mladino v tej njeni družbeno naprednejši aktivnosti tudi podpirali.

Mlad človek je pač mlad in kot tak tudi podvržen marsikakšnim vplivom. Dostikrat mladina vse preveč podcenjuje starejše in jih zapostavlja. Nekateri pa zopet mislijo, da je vse odvisno od starejših...

Ni nobenega dvoma, da je treba pravej truda, preden se mlad človek uveljavi. Pri nas je teh možnosti dovolj. Naštetimo samo nekatere: delavski sveti in upravni odbori v tovarnah, šolski odbori v šolah, upravni odbori v kmetijskih zadrugah, itd., itd. Toda, če se hoče mladina uveljaviti, mora tudi pokazati znanje.

Včasih se zadovoljimo zgolj z dejstvom, da imamo v organih delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja toliko in toliko mladincev. Toda to vendar ni dovolj! Skrbeti moramo, da v teh organih mladina aktivno sodeluje.

Potrebujemo čim več mladih, strokovno in politično razgledanih ljudi, ki bodo z naprednimi stališči in vsakdanjim uveljavljanjem prispevali k hitrejšemu razvoju naše družbene dejavnosti.

Zato naloge mladine dandanes nikakor niso lahke...

Možnosti za delo je čedalje več, saj se naše družbeno življenje iz dneva v dan vse bolj izpopolnjuje z novimi in novimi oblikami upravljanja. Zato ne tarnajmo preveč, da je mladina zapostavljena, zlasti ne tam, kjer še nismo izkoristili vseh možnosti, da bi se mladina s praktičnim delom tudi uveljavila.

Ze dosedanjimi rezultati dela mladih ljudi so najzgovornejši porok večje aktivnosti mladine tudi v prihodnje. Zato naj bodo majski dnevi res dnevi mladosti, radosti in veselja naše mladine skupno s starejšimi.

Izkušnost in vztrajnost starejših, dopolnjena z nemirnim iskanjem novega, katerega nosilec je lahko prav mladina, naj hodita odelej še bolj tesno roko v roki...

M. R.

V ZNAMENJU DNEVA MLADOSTI so bile v Kranju pionirske tekme (levo zgoraj), na letališču v Lescah pa si je mladina ogledovala letala (levo spodaj). Desno zgoraj: najmlajša članica kranjskega mladinskega orkestra. 6-letna Fajonova. Desno spodaj: tako so maturanti pokopali »osmi klase«.

naš razgovor

TITO: „GORENJSKA MI JE IZREDNO VŠEČ“

Med onimi, ki so lani maršalu Titu za njegov rojstni dan stisnili roko in mu želeli še mnogo srečnih in uspešnih let, je bil tudi Janko Rozman iz Bohinjske Bistrice.

»Hm, trema... Seveda smo jo čutili vsi, ko smo čakali Tita v Belem dvoru v Beogradu,« je pripovedoval Janko.

»Toda, ko je točno ob dogovorjeni uri stopil iz svojega kabineta med nas, je nervoza v hipu izginila. Njegova dobrodušnost in razpoloženost nas je tako pritegnila, da smo se z njim menili kot da smo že stari tovariši. Resno in zavzeto se je pogovarjal z nami. Za vsakogar je našel primeren razgovor.«

»Ste bili dolgo z njim?«

»Čas je minil vse prehitro. Ker nas je bilo veliko, tudi ni utegnil, da bi se z vsakim dije razgovarjal.«

»Kaj vam je ostalo najbolj v spominu?«

»Vsekakor je vtis na njegovo pojavo tako neka

izrednega, da tega ni moč pozabiti. Ob koncu smo ga prosili tudi za avtograme.«

Janko Rozman je lahko ponosen, da ima v mladinski knjižnici avtogram maršala Tita. Drag spomin mu je tudi slika, na kateri je maršal z delegacijo gorenjske mladine.

»Je maršal povedal Vam, gorenjski mladinski delegaciji, kako mu je všeč Gorenjska in kako se počuti, kadar obišče naše kraje?«

»Da. Rekel nam je, da mu je Gorenjska nad vse všeč, da najraje obišče Gorenjsko.«

»Tito je tudi navdušen lovec, kajne?«

»Maršalu pomeni lov eno najprijetnejših razvedril. Povabilil smo ga, naj pride k nam loviti, vendar tedaj zaradi prezaposlenosti ni mogel sprejeti našega povabila. Objubil pa nam je, da bo obiskal naša lovišča prihodnje leto, to je letos.«

Res je Tito obiskal ljubeljsko lovišče ob Novem letu. Toda gorenjska mladina kakor tudi vsi ostali bi ga spet radi videli na Gorenjskem... Lj.

TE DNI PO SVETU

△ Po sestanku francoske vlade, ki je trajal v sredo zgolj pet minut, je Molletova vlada sklenila odstopiti. Mollet je takoj odšel k predsedniku republike Cotyju v Elizejsko palačo in ga obvestil o tem. Potem so objavili poročilo, v katerem je rečeno, da bo lahko predsednik Coty odgovoril na odstop vlade šele po posvetovanjih s političnimi voditelji, ker Molletovi vladi ni bila izglasovana nezapadna z ustavno večino (z 298 glasovi).

Coty je začel takoj s posveti o izhodu iz krize. Sestal se je s predsednikoma poslanske zbornice, Sveta republike in Gospodarskega sveta ter zbornice Francoske unije, in tudi s predsedniki parlamentarnih skupin. V predsednikovi okolici poudarjajo, da si bo Coty prizadeval najti izhod iz vladne krize tako, da bi lahko ob koncu meseca odpoštoval v Združene države Amerike na že napovedan uradni obisk. Po francoski ustavi namreč poglavar države ne sme zapustiti dežele, če le-ta nima vlade. △ Predsednik Eisenhower je v posebni poslanici pozval ameriško ljudstvo, naj podpre njegov predlog o pomoči tujini v znesku 3 milijarde 365 milijonov dolarjev v prihodnjem letu. — »Zmanjšanje našega programa vzajemne varnosti z izgovorom, da je treba varčevati, bi pomenilo slabljenje moči našega naroda. Nespametno je skušati varčevati pri denarju za takšno ceno. To bi pomenilo izgubo miru,« je dejal Eisenhower. V nadaljevanju je ponovil, da se svet ne more braniti samo s topovi, ker grozi posameznim narodom beda, ki jo izkorišča »nasprotniki«.

Tudi zunanji minister Dulles je pred senatnim odborom za stike s tujino branil Eisenhowerjev program za pomoč tujini in poudaril, da bi zmanjšanje te pomoči škodovalo stvari miru.

△ Naša parlamentarna delegacija, ki se že dlje časa mudi v Romuniji, je obiskala mesto Stalin. Naši parlamentarci so si tu ogledali tovarno traktorjev. Včeraj pa je prebila nekaj časa tudi v romunskem letovišču Sinaj.

△ Kot poročajo iz Beograda, bo prispel v začetku junija v Jugoslavijo član Zgornjega doma britanskega parlamenta Clement Attlee. Pri nas se bo mudil tri dni.

△ Egiptovska vlada bo zahtevala od Velike Britanije, naj ji povrne škodo, storjeno med napadom na Port Said, kakor tudi škodo, ki je nastala zaradi prekinitve plovybe po suezskem prekopu. O tej zahtevi bodo govorili na bližnjih pogajanjih, ki so se začele včeraj v Rimu.

△ Predsednik finske vlade Fagerholm je predsedniku republike Tekonenu podal ostavko svojega kabineta. Do odstopa vlade je prišlo zaradi nesporazuma med socialisti in pripadniki agrarne stranke glede dolgoročnega programa za gospodarsko stabilizacijo dežele.

△ V Amanu so v sredo javno obesili štiri Jordance, ki so bili obtoženi, da so izdajali vojaške tajnosti izraelskim obveščevalnim organom.

Živahna gradbena sezona v Tržiču

V Tržiču zelo hitro napreduje gradnja moderne pekarije. Tudi lepa stavba Zadružnega doma na Katarini je že dovršena in prav tako nova stanovanja v Sebenjah. Hitro napreduje gradnja 8-stanovanjske hiše ob Cankarjevi cesti. Občinski ljudski odbor pa je že razpisal licitacijo za gradnjo 16-stanovanjske hiše, ki bo stala poleg trgovsko - stanovanjske hiše na Ravnah. Stavba bo predvidoma gotova konec maja prihodnjega leta. ObLO bo del svojih sredstev namenil tudi delavcem oziroma stanovanjskim zadrugam, nekaj kreditov pa bodo prejeli tudi zasebniki. Seveda je prošnja za kredite več kot razpoložljivih sredstev.

J. V.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI

SPET JE PADLA VLADA...

34-letje je postavila Molletova vlada svojo usodo na parlamentarno tehtnico. 33 krat se ji je posrečilo priti skozi iglino ušesa parlamentarne preizkušnje, 34-letje pa se ji je ponesrečilo. Po 16 mesecih negotove plovybe je tudi radikalno - socialistična vlada Guya Molleta doživela isto usodo kot dva ducata prejšnjih poveljnih francoskih vlad. Guyu Molletu pač ni bilo usojeno, da bi dlje časa podaljševal svoj rekord, ki ga je dosegel s tem, da je najdlje med vsemi francoskimi predsedniki vlad po vojni držal na krmilu Francije. 16 mesecev res sicer ni dolga doba za vladajočo ekipo, je pa vsekakor že častitljiva starost v francoski deželi, kjer so poveljne vlade povprečno trajale le šest mesecev.

Čeprav je imela Molletova koalicijska vlada socialistov in radikalov zagotovljeno le manjšino v poslanski zbornici, je vendar doslej srečno prebrodila večino nevarnih sipin. Toda, ker je morala nenčno iskati zaslombe pri drugih, predvsem desničarskih strankah, da bi si pridobila potrebno večino, je

pri tem morala nehoče popuščati in odstopati od zahtevane smeri. Za zavezništvo z desnico - kajti s komunisti na levi ni hotela sodelovati - je bila vlada prisiljena plačevati visoko ceno, ki je šla večinoma na račun njenih socialističnih zahtev. Radikalni družabniki v vladi so bili prvi, ki so se uprli takim desnim odklonom vlade, zlasti v njeni alžirski politiki. Nedavno so na izrednem kongresu radikalne stranke postavili vladi odločni ultimatum za nadaljnje sodelovanje v vladi. Dvojna vprega socialistov in radikalov je tako pretrpela resen udarec, ki je omajal trdnost vlade. Tako je bilo zdaj dovolj, da je desnica umaknila svoje zaupanje vladi, radikalni pa so se vzdržali pri glasovanju in - Molletov kabinet se je zrušil.

Desnica je dolgo časa sprejemala nekatere socialistične reforme, ki so ji bile sicer trn v očesu, vendar jih je molče prenašala, ker ji je po drugi strani ustrezala vladina alžirska in suezska politika »čvrste roke«. Toda težave Molletovega kabineta so bile čedalje večje. Zakonska

zveza socialistov in desnice, ki je doslej reševala vlado, se je začela počasi krhati, predvsem na notranjih vprašanjih. Edini obliž, ki je še prikrival razpoke v tem zavezništvu so bila tako imenovana »čvrsta stališča« vlade v suezskem in alžirskem vprašanju.

Suez je tudi te dni poslužil vladi kot ščit, ki naj bi ubranil Molletovo vlado pred obračunom v parlamentu in ji podaljšal življenje. Zato je pariška vlada znova sprožila suezsko vprašanje pred Varnostnim svetom, čeprav za to ni bilo nobene potrebe, saj je na bližnjem vzvodu prav te dni veliko mirneje kot je bilo kdajkoli v zadnjem letu in pol. Toda tudi ta poteza ni mogla rešiti Molleta in njegove vlade pred polomom.

Do katastrofe je sicer prišlo ob glasovanju o finančnih vprašanjih; ta pa so le posledica trmaste politike vlade do Alžira in Suez. Ni več nikakršna skrivnost, da so velikanski izdatki suezke pustolovščine in nesmiselne alžirske vojne spravili francosko metropolo v veliko finančno in gospodarsko

zagato. Trdijo, da je pohod proti Suezu veljal Francijo 52 milijard frankov, vsak dan vojne v Alžiru pa je stane več ko milijardo. Tudi če bi močno zadržali pas drugje, bi žepi ne bili dovolj globoki za tako velike in posvsem nerentabilne stroške.

Tako je zdaj spet padla francoska vlada. Nastane vprašanje: kaj zdaj? Novo vlado bo izredno težko postaviti na noge, ker so mešanske stranke v parlamentu vse preveč razdrobljene, medtem ko komunistov, ki imajo več ko četrtino vseh sedežev v poslanski zbornici, nočejo jemati v poštev. Večina se strinja v tem, da bo novo vlado le težko sestaviti brez sodelovanja socialistov in zato se že pojavljajo glasovi, kot n. pr. časopisa »Parisien Libéré«, da bo najbrž Guy Mollet nasledil Guya Molleta. Ne glede na različna mnenja, ugibanja in predloge pa se vsi opazovalci strinjajo, da izhod iz krize ne bo lahak. Katera bo najboljša pot, o tem si bodo najbrže še precej belili glave nekateri francoski politiki.

MARTIN TOMAZIČ

kratko, vendar zanimivo

PRAZNOVANJE DNEVA MLADOSTI V DOMŽALAH

Za dan mladosti so mladinske organizacije pripravile v Domžalah vrsto prireditev, ki so se začele že 18. maja. V nedeljo so v dvorani domžalskega kina slovesno razvili mladinski prapor. Popoldne je bil na stadionu nogometni turnir, zvečer pa je Akademski klub Domžale priredil »Študentski večer«. Ponedeljek so bile na programu razne športne prireditve in koncert mladinskih pevskih zborov. Mladinski teden bodo zaključili v nedeljo z atletskim mitingom v Domžalah in kulturnimi prireditvami.

KRANJSKA MLADINA ODPOTOVALA V SLAVONSKI BROD

Včeraj je z jutranjim brzovlakom odpoštovala iz Kranja na festival »Bratstva in edinstva« v Slavonki Brod 180 mladincev in mladink, in sicer fizikurniki, taborniki, planinci, folklor, mladinski vokalni oktet industrijske šole tovarne »Iskra« in 40-članska skupina gojencev Glasbene šole v Kranju. Le-ti bodo priredili dva koncerta, in sicer v Slavonkem in Bosanskem Brodu.

REVIJA MLADINSKE GLASBE V KRANJU

V sredo, 22. maja je bila v Kranju revija mladinske glasbe. V uvodnem delu je prof. Smilja Gostiševa v imenu Okrajnega odbora Društva prijateljev mladine pozdravila poleg nastopajočih tudi delegacijo s Poljske, ki se mudi v Sloveniji kot gost Zveze prijateljev mladine Slovenije. Ob koncu nagovora je

poudarila, naj služi tokratni glasbeni nastop kot vzpodbuda ostalim pevskim zborom, ki se revije mladinske glasbe niso udeležili. — Nastopilo je 10 zborov in 2 orkestra.

Za trud in sodelovanje na glasbeni reviji je skladatelj Peter Lipar podelil vsem nastopajočim zborom in orkestrom pismena priznanja Republiškega glasbenega festivalnega odbora pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije.

POVEJTE, KAKO NAJ BODO POLETI ODPRETE TRGOVINE!

Neko trgovsko podjetje v Tržiču predlaga obratovni čas za poletje od 7. do 11. in od 14. do 17. ure, medtem ko se drugo podjetje zavzema za čas od 7. do 12. in od 17. do 19. ure. Svet za gospodarstvo občine Tržič je na zadnji seji sklenil, da mora rešiti zadevo pristojni upravni organ, to je oddelek za gospodarstvo, seveda po želji potrošnikov. Svetov potrošnikov v tržički občini je mnogo, ki pa z redkimi izjemami sploh ne delajo. Občinski ljudski odbor Tržič pričakuje, da bodo potrošniki svoje želje javili oddelku za gospodarstvo. J. V.

SAMOMOR ZARADI ŽIVČNEGA ZLOMA

Dne 20. maja v večernih urah se je v svojem stanovanju v Tržiču obesil Andrej Oman, star 46 let. Pokojni je bil poročen in oče dveh otrok, zaposlen pa je bil kot usnjarski delavec v tovarni »Runo«. Nemci so ga leta 1943 odpeljali v taborišče, od koder je pobegnil. Nato so ga ponovno prijeli in

odpeljali v Dachau. Od tega časa boluje na živcih. Vzrok samomora je živčni zlom. C.

KOLESARKA ZAKRIVILA NESREČO

Na križišču cest Begunje - Podvin pri Lescah se je 19. maja dopoldne dogodila prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Matej Miklavčič iz Celovca je podrl kolesarko Anico Ovtčakovo, ki je vozila pred njim. Na križišču je nenadoma zavila na levo, ne da bi z roko pokazala smer. Dobila je lažje telesne poškodbe, na avtomobilu pa je škoda za približno 35 tisoč dinarjev. C.

REKORDNA UDELEŽBA NA KAMNIŠKI TOMBOLI

Na veliki tomboli, ki sta jo organizirala strelska družina in radioamaterski klub podjetja »Kamnik«, se je zbralo v Kamniku toliko ljudi iz vsega okolja, kakor jih do sedaj še ob nobeni priložnosti ni bilo. Sodiijo, da je bilo navzočih 8 tisoč človek na srečo. Glavni dobiček je šel v Dol pri Ljubljani. Z.

NAD 500 PIONIRJEV NA NEDELJSKEM POHODU

Pohoda po partizanskih poteh in kurirskih stezah se je v nedeljo udeležilo nad 500 pionirjev, ki so jih vodili borci iz narodnoosvobodilnega boja terena Javornik - Koroška Bela.

Deset let Planinskega društva na Javorniku

Planinsko društvo Javornik, ki šteje nad 600 članov, bo praznovalo letos 10-letnico obstoja. V tednu od 18. do 25. maja prireja društvo Planinski teden s planinsko razstavo, taborenjem na Pristavi in pohodi v partizanske bunkerje, na katerih bodo nekdanji borci seznanili mladino s kurirskimi potmi. Na sporedu bodo tudi kulturne prireditve. Planinsko društvo Javornik spada med najdelavnejša planinska društva. Društvo je mnogo pripomoglo k množičnemu obiskovanju izletne točke na Pristavi, kjer so pozni lepa smučišča, spomladi naraisna polja, pa tudi poleti in jeseni so izleti na Pristavo prijetni. Javorniški planinci so tudi priznani markacisti. Za uspešno delo je Planinska zveza Slovenije nekatere člane PD Javornik tudi odlikovala. U.

Potrebna je reorganizacija

Delo sedanjih terenskih odborov SZDL v Kamniku ne napreduje kot bi bilo treba. Kamnik pravzaprav res ni tako veliko mesto, da bi bilo na njegovem območju potrebnih kar 28 terenskih organizacij. Zato zdaj aktivni razpravljajo o predlogu za ustanovitev enotnega odbora, ki bi s sposobnimi člani lahko razvil boljše dejavnost. Z.

naša kronika

RAZVITJE PRAPORA LMS V KAMNIKU

Začetek mladinskega tedna so v Kamniku proslavili s pevskim koncertom mladinskega in pionirskega zbora kamniške gimnazije pod vodstvom dirigenta Viktorja Miheliča. Lepo zapeta slovenska pesem iz 140 mladih grl je osvojila poslušalce. V soboto, 25. t. m. ob 13. uri bo nastopilo 2000 mladincev in pionirjev na stadionu. Po tekmovalstvu bodo razvili prapor LMS, ki ga bo prejel v varstvo najboljši aktiv. Z.

MEHANIČNA DELAVNICA V TRŽIČU SE BO PRIKLJUČILA SAP

Tržička mehanična delavnica je imela zadnje leto vrsto težav, ker so direktorji zaporedoma odpovedali službo. Da se podjetje z velikimi garažami, moderno bencinsko črpalko in lastnim prevoznim sredstvom izogne likvidaciji, ker ne more dobiti direktorja, se bo priključilo podjetju Slovenija - Avtopromet Ljubljana. Tržič bo s tem samo pridobil. J. V.

POMEMBEN JUBILEJ

V soboto dopoldne ob 11. uri bo odprta v dvorani nad kavarno v Kamniku razstava ob 20-letnici protituberkuloznega dispanzerja. Otvoritvi bo prisostvovala tudi češka prosvetna delegacija. Kamniški di-

spanzer je imel izredno širok delokrog, saj je zajemal vse območje Kamnika, Mengša, Domžal in Moravč s 43.000 prebivalci. Prvo leto je bilo opravljenih 834 pregledov, nato vsako leto več, v letu 1956 pa že nekaj nad 10.000. Novo odkritih obolenj je bilo največ v letu 1954, in sicer 117. Po letu 1946 je bilo na novo odkritih obolenj 899.

Ves čas od ustanovitve do danes vodi protituberkulozni dispanzer in opravlja preglede požrtvovalni zdravnik dr. France Pucelj. Topla hvaležnost prebivalstva, zlasti bolnikov, mu je ob 20-letnici človekoljubnega dela največje priznanje. Z.

LEP PRAZNIK LOŠKEGA OBRTNIKA

Pred dnevi je slavil mizar Ivan Okoren iz Škočje Loke 90-letnico. Ob tej priložnosti so se okoli izkušnega mojstra zbrali loški obrtniki in mu čestitali. Ivan Okoren je bil rojen leta 1867 pri Ožbaltu. S petnajstimi leti ga je oče poslal učiti mizarstva v Trst. Pozneje je odprl samostojno obrt s strojno delavnico. V 50 letih je izučil nad 35 vajencev in tako dal mizarstvu, ki je bilo takrat na Gorenjskem še v povojjih, precej novega in dobrega kadra. Delal je celo za naročnike v Trstu, na Dunaju in na Hrvaškem. K. J.

KAJ SODIMO O...

praznovanju »DNEVA MLADOSTI«

Letos prvič praznujemo »Dan mladosti«. V občinah se že ves mesec pripravljajo na praznovanje z raznimi tekmovanji.

Predsednik okrajne Zveze Svobod, Ivo Ščavničar, meni o praznovanju Dneva mladosti takole: »Zelja tovariša Tita, da bi se njegov rojstni dan praznoval kot »Dan mladosti«, kot manifestacija mladih ljudi, se uresničuje tako, da bo Dan mladosti res pregled volje in moči mladih ljudi po vsej domovini. Tudi na Gorenjskem so te manifestacije postale tako množične, da pri praznovanju sodelujejo tudi vsa kulturno - prosvetna in fizikurna društva ter organizacije. Dan mladosti ne praznujejo v posameznih občinah samo 25. maja, temveč ves teden oziroma ves mesec. Prav pa bi bilo, da bi pri praznovanju Dneva mladosti sodelovalo še več starejših.«

Marijan Ažbe, ravnatelj gimnazije na Jesenicah: »Dan mladosti bo vsako leto vzpodbujal mladino k še boljšemu delu. Mladina bo tako vsako leto pregledala dosežene uspehe svojega dela. Na Jese-

nica smo se že vsa prejšnja leta pripravljali na Titov rojstni dan z mladinskim festivalom. Letos pa so praznovanja še boljše pripravljena kot prejšnja leta. Praznovanja niso več kampanjska in kot kaže bodo v bodoče še manj, saj se bo mladina pripravljala na ta praznik vse leto.«

Jože Mihelič, predsednik športnega društva »Triglav« Kranj: »Dan mladosti je velika politična manifestacija mladine. Po dosedanjih pripravah kaže, da se je mladina na praznovanje dobro pripravila. V teh dneh bo mladina podala obračun svojega enoletnega dela. Pri praznovanjih bodo sodelovala tudi vsa športna društva. Zal v Kranju ne bodo mogli sodelovati prav najboljši športniki, ker je odšlo okoli 50 športnikov našega društva na mladinski festival v Slavonki Brod. Sicer pa glavni namen teh tekmovanj tako ni v tem, da bi posamezniki oziroma društva dosegali vrhunske uspehe, temveč je namenjen temu, da bi se mladina med seboj še bolj spoznala in navežala tesnejše stike.«

Lj.

PRED KONGRESOM DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE

SAMOUPRAVLJANJE V SEZONSKEM GOSTINSTVU

I. kongres delavskih svetov Jugoslavije bo vsekakor moral odgovoriti tudi na kopico nerešenih problemov s področja sezonskega gostinstva, ki je zlasti značilno tudi za področje Gorenjske.

V kranjskem okraju ni niti enega gostinskega podjetja, ki bi stalno zaposlovalo 30 delavcev in uslužbencev. Čeprav jih med sezono zaposlujejo štiri podjetja tudi nekoliko več. 21 gostinskih podjetij in gostišč ne

razloge za to, ker pač sezonski delavec pride v podjetje s pglavitnim ciljem zaslužiti kar največ. Tak delavec nato odide in drugo leto se zaposli kje drugje. Zaradi tega je tudi njegov odnos do samoupravljanja in celotnega poslovanja podjetja, v katerem je sezonsko zaposlen, neintenziven in v precejšnji meri nezainteresiran.

V večini gostinskih podjetij in gostišč na splošno ugotovljamo premalo zanimanja delavcev za aktivno sodelovanje v samoupravnih organih. V kolikor pa interes obstaja, se le-ta sprevrže predvsem na obravnavanje plačnega sklada in njegovo delitev.

Gostišča, ki zaposlujejo do šest delavcev in uslužbencev, ne volijo posebnih organov samoupravljanja, ker ima vse funkcije celotni kolektiv. Odbor za vprašanja delavskega samoupravljanja pri Okrajni gostinski zbornici sodi, da bi bilo prav, če bi vsa gostišča, ki zaposlujejo do 15 delavcev oz. uslužbencev, ne volila samoupravnih organov, paš pa naj bi te funkcije upravljali celotni kolektiv. Praksa je namreč pokazala, da je upravni odbor v takih kolektivih nepotreben organ, ker o vseh zadevah, tudi tekočih, lahko razpravlja in odloča kolektiv kot celota.

S tem mnenjem bo tudi odšel na I. kongres delavskih svetov Jugoslavije delegat gostinskih delavcev Gorenjske.

REDKE IN »TIHE« SEJE

Na sejah samoupravnih organov v gostinstvu je dostikrat čutili precejšnjo mlakost v razpravi, dasiravno so problemi, o katerih odločajo gostinski delavci, večinoma pereči in njih rešitev ter ustrezna odločitev večinoma daljnosežnega značaja. Taki za-

pisniki sej samoupravnih organov v gostinstvu, katerega del bomo navedli, so dokaj pogost pojav:

»Predsednik delavskega sveta nekega podjetja je otvoril sejo, dal besedo direktorju, ki je podal poročilo o delu podjetja. Nato sledijo v zapisniku tri tipkane strani direktorjevega poročila, nakar se je predsednik delavskega sveta za izčrpano poročilo zahvalil in zaključil sejo.«

Nikjer pa v zapisniku ni razvidno, da bi se o direktorjevem poročilu razvila kakršnakoli razprava in da bi kolektiv imel kakršnekoli pripombe na delo podjetja. Težko je namreč verjeti, da bi bilo vedno vse v najboljsem redu.

Ceprav je zaradi samega načina dela v gostinstvu dokaj otežkočeno sestajanje kolektivov, vendar to ni edini razlog, da so seje ponekod zelo redke in še takrat slabo obiskane. Dostikrat neodgovoren odnos članov kolektiva do samoupravljanja, kakor tudi do samih vodstev samoupravnih organov kaže, da se nekateri gostinci še vse premalo zavedajo, kako pomembni so sklepi o ustrezni organizaciji dela v podjetju itd.

Gostinstvo in celotna turistična dejavnost dobiva v okviru našega gospodarstva vedno večjo vlogo in pomen. Prav gotovo ni v majhni meri odvisno tudi od samoupravnih organov gostinskih podjetij (stalnih in tudi sezonskih), kako hitro in v kakšni meri se bo razvijala ta dejavnost. O boljših metodah dela samoupravnih organov v gostinstvu, predvsem pa o vsebinsko bolj dognanem delu pa bo brez dvoma moral razpravljati kongres delavskih svetov in sprejeti s tem v zvezi tudi ustrezne zaključke.

I. A.

DELEGATI

KI BODO ZASTOPALI
GORENJSKO NA I. KONGRESU
DELAVSKIH SVETOV

Precej delegatov, ki bodo zastopali različne panoge gospodarstva Gorenjske na I. kongresu delavskih svetov Jugoslavije, marsikdo že pozna. Vsi pa vseh delegatov prav gotovo ne poznamo. Zato je prav, da se danes seznanimo z njimi.

Kdo so torej naši delegati?

Industrijo Gorenjske bodo zastopali: FRANC JURGELE, »Planika« Kranj; FRANC OMAN, »Sava« Kranj; FR. PRELESNIK, IBI Kranj; HERON ŠUBIC, »Alpina« Ziri; ANDREJ PEHARC, Tovarna kos in srpov Tržič; MARIJAN DOBRINA, »Pletenina« Lesce; JOŽE LUBIČ, »Veriga« Lesce; VINKO TRIPLAT, »Elan« Begunje; BOŽIDAR BENIGAR, »Elektro-Zirovnica«, Tovarno »Iskra« iz Kranja bosta zastopala TONE SELJAK ter ing. DANILO DOUGAN, medtem ko Železarno Jesenice PETER ZBONTAR, LUDVIK SLAMNIK, ing. ALOJZ PREŠEREN in JANKO VERDNIK; nadalje bodo še zastopali industrijo MILKA KOVAČ »Tiskarica« Kranj; TONE RAKOVEC, »Inteks« Kranj; MILAN ZUPAN, »Peko« Tržič; MILAN OGRIS, BPT Tržič in JANEZ GAŠPERŠIČ, Električna Sava Kranj. Lesnoindustrijske delavce bosta zastopala: VIKTOR ŠINKO, »Jelovica« Škofja Loka ter BLAŽ DOLENC, LIO ČEŠNJIČ iz Železnikov.

Delegata obrtnih delavcev bosta LOJZE KNAFLIČ, »Ključničarstvo« Bled in ANTON BESTER, Klavnica Kranj.

Prometne delavce bo zastopal FR. KUNŠIČ, uslužbenec železniške postaje na Jesenicah. — Delegat gostincev je SLAVKO SEBENIKAR, »Toplice« Bled, delegata trgovskih delavcev pa ROMAN TERŽAN, »Zarja« Jesenice in RADO KOLAR, »Živila« — Kranj.

Za delegata gozdarskih delavcev sta bila izvoljena JURIJ REBOLJ, Gozdna uprava Jezersko in MATIJA FAJFAR, Gozdno gospodarstvo Bled. — Gradbeniko bo zastopal VINKO POLIČAR, Projekt Kranj.

doseže števila 30 zaposlenih, imajo pa več kot 6 oseb. Gostišč, ki zaposlujejo pet ali manj delavcev oziroma uslužbencev pa je v kranjskem okraju 40.

Ze glede omenjenega sestava gostinskega omrežja na Gorenjskem lahko ločimo problematiko delavskega samoupravljanja na problematiko stalnih in sezonskih gostinskih podjetij.

V sezonskih gostinskih podjetjih je vse premalo zanimanja za delavsko samoupravljanje. To dejstvo ima morda tudi objektivne

KAMEN SPOTIKE

ZA KOLESARJE PREPOVEDANO

govori cestno - prometni znak pri začetku Struževske ceste na Jelenovem klanecu v Kranju. Pa se, kot kaže naša slika, le malokdo zmeni zanj. Zakaj potem sploh potrebujemo znake za prometno varnost?

S PREDLOGOM NA KONGRES

Le kratka doba nas še loči od »kongresnih dni«, ko se bodo sestali delavci — upravljavci, ocenili dosedanje delo in izkušnje ter sprejeli načrte za bodočnost. Gornjsko industrijo Slovenije bo zastopal Franc Oman, predsednik upravnega odbora tovarne »Sava« Kranj. V podjetju je zaposlen kot vodja skladišča.

»Radi bi torej izvedeli, kako upravljamo pri nas,« je začel pomenek z našim sodelavcem tovariš Oman.

»Prav, nekaj bom že povedal, saj sem v našem delavskem svetu že od l. 1954. V tem času smo na pobudo članov marsikaj napravili za izboljšanje proizvodnje, pa tudi na delavce nismo pozabili. Letos bo zgrajen blok s štirimi družinskimi stanovanji in šestimi samskimi sobami. Stanovanjska stiska pa naše delavce še vedno

tare. Delavski svet je zaradi tega dal pobudo za gradnjo deset-stanovanj. Bloka in osmih enostrešnih hiš, ki bodo vseljive že prihodnje leto. Pred nekaj meseci smo v podjetju odprli tudi bife, v katerem dobijo delavci v odmoru toplo hrano in za ta obrok plačajo le 40 dinarjev. Člani našega kolektiva delajo v zelo težkih pogojih, zato jim bomo omogočili tudi poceni letovanje ob morju. Do prihodnjega leta bo tovarna zgradila svoj počitniški dom v Crikvenici. Oddih ob Jadranu si bo potem lahko vsakdo privoščil. Do sedaj so odhajali na taborjenje le mladinci.«

»Kaj pa mladi člani delavskega sveta, se že kaj uveljavljajo?«

»Kar dobro. Zelo se zanimajo za delo in na seje prihajajo z dobrimi predlogi.«

»Kaj pričakujete od kon-

gresa, ki se ga boste udeležili?«

»Rad odhajam tja, saj sem prepričan, da ne bo koristilo samo meni, ampak celotnemu delavskemu upravljavju. Ta kongres je potreben. Izmenjava izkušenj prinese vedno dobre rezultate. V kolikor naše dosedanje delo ni bilo dovolj uspešno, je po mojem mnenju vzrok v tem, ker člani vseh svojih misli še vedno ne upajo glasno izreči.«

»Imate za kongres kaj predlogov?«

»Da. Zdi se mi potrebno podpreti želje mnogih tovarišev, naj bi kongres podaljšal mandatno dobo članom samoupravnih organov. Delavski sveti bodo imeli le koristi, če ljudje, ki se komaj dobro vpeljejo v delo, ne bodo takoj zapustili svojih mest,« je še pripomnil tovariš Oman. —ey

KMETIJSKO TERMOVANJE

na Gorenjskem se je začelo

Za tekmovanje se je dosedaj prijavilo 22 kmetijskih zadrug in eno kmetijsko posestvo

Prijave za kmetijsko tekmovanje na Gorenjskem so pravzaprav zaključene. Glavni namen tega tekmovanja je, da se izboljšajo hektarski donosi, da se polja, sadovnjaki in hlevi oziroma živina uredijo tako, da bo donos čim večji. Tekmovanja, kjer bodo udeleženci za svoje delo javno nagrajeni, je letos prvič organizirano v takem obsegu. Po dosedanjih mnenjih bo to tekmovanje postalo nekaka stalna oblika, le, da bodo iz leta v leto tekmovalni pogoji obsežnejši, popolnejši in zahtevnejši.

Letošnje tekmovanje je v toliko pomankljivo, ker ne zajema vseh kmetijskih panog. Seveda vsa področja zaradi svojega geografskega položaja ne bodo mogla sodelovati v vseh panogah. Na Gorenjskem bodo pri zveznem tekmovanju sodelovale vse panoge kmetijstva. Ker pa je dodatno k zveznemu tekmovanju razpisala republiško tekmovanje tudi republiška komisija SZDL Slovenije, bodo na Gorenjskem tekmovali tudi za republiške nagrade, in sicer le v urejanju črednih pašnikov in za večjo molznost krav.

Do sedaj se je prijavilo na Gorenjskem 49 skupin, ki bodo morala pridelati najmanj 250 oziroma 275 mtc krompirja na hektar, in sicer bodo večja družbena gospodarstva morala doseči tolikšen povprečni hektarski donos na najmanj 15 ha površine, kmetijske zadruge v sodelovanju s posameznimi pridelovalci pa na najmanj 8 ha površine. Skupno tekmuje sedaj za večji hektarski donos krompirja na Gorenjskem 541 kmetov na površini 383 ha.

Za tekmovanje za večjo mlečnost se je do

sedaj prijavilo 5 čred. V tekmovanju lahko sodelujejo vse kmetijske in zadrugne organizacije, družbena posestva, kmečke delovne in splošne kmetijske zadruge, zadrugne ekonomije in kmetijske ustanove. Kmetijske zadruge pa potem organizirajo tekmovanje zasebnih kmetovalcev, članov zadrug. Pri tekmovanju za večjo mlečnost lahko sodelujejo posamezni proizvajalci, združeni v kmetijski zadrugi, ki imajo najmanj 30 krav in socialistična kmetijska gospodarstva z najmanj 30 kravami. Ti tekmovalci morajo doseči povprečno molznost najmanj 2800 kg s 3,6% maščobe.

Pet grup tekmuje na Gorenjskem tudi za ureditev čredinskih pašnikov. Razen tega pa so se prijavile na Gorenjskem tudi 4 grupe udeležencev, ki bodo tekmovale za obnovo sadovnjakov. Ti morajo urediti povprečno najmanj 15 ha strnjene nasade sadovnjakov.

Tako sedaj tekmuje skupno na Gorenjskem 22 kmetijskih zadrug in eno kmetijsko državno posestvo. Nagrade za tekmovalce so stimulativne in znašajo nekako 100.000 do 400.000 dinarjev.

Kljub temu, da je za tekmovanje na Gorenjskem precejšnjo zanimanje, z dosedanjimi prijavami ne moremo biti zadovoljni. Med tekmovalci pogrešamo ravno večja posestva, ki imajo več pogojev za tekmovanje kot manjša. Nezadovoljivo je zanimanje predvsem v nekaterih pretežno kmetijskih krajih kot n. pr. v Zalnici. Nasprotno pa so ponekod drugod ti rezultati prav zadovoljivi. —LJ.

GLAS GORENJSKE

SEJEM PROMETNIH SREDSTEV
V LJUBLJANI

Jutri, v soboto, 25. maja, bo odprt na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani sejem prometnih sredstev.

Doba, v kateri je trenutno naše gospodarstvo, opažamo zaostajanje prometa v primerjavi z drugimi gospodarskimi panogami. Na vseh področjih gospodarstva napredujemo, osvajamo proizvodnjo novih izdelkov in uvajamo najsodobnejše tehnološke postopke. Naši proizvodi prodirajo na svetovna tržišča in se tam srečujejo s konkurenčnimi proizvodi industrijskega razvitih držav. Močno vrzel, ki je v zaostajanju vseh vej našega prometa, najbolj občutimo v potniškem in blagovnem prometu.

Nova doba zahteva neprestano izpopolnjevanje vseh prometnih zvez. Tudi v osebnem prometu nastajajo velike spremembe. Čas je čedalje bolj dragocen. Avtomobil in druga motorna vozila za osebno uporabo, ki so nekoč služila bolj razvedrili in športu, so danes nujno potrebno sredstvo premišljene in visoko razvite organizacije dela. Res pa je tudi, da so izleti in potovanja postali nova potreba širokega kroga delovnih ljudi.

Na sejmu prometnih sredstev bodo razstavljeni vsi proizvajalci motornih vozil Jugoslavije. Največ bo razstavljalcev avtomobilske industrije in industrije motorjev. Na sejmu bodo razstavljale tudi tuje države. Največ razstavljalcev je iz Nemčije, Italije, Avstrije, ZDA in Izraela, zastopana pa so tudi podjetja iz Švice, Anglije in Francije.

IZ TRŽIŠKIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

Na sejah delavskega sveta in upravnega odbora Lesno - industrijskega podjetja v Tržiču so največ obravnavali komercialno problematiko in tarifno politiko. — Zanimiv je razvoj tega podjetja, ki je začelo z delom 1954. leta s 86 delavci. Takoj naslednje leto je že zaposlovalo 156 delavcev, 1956. leta 198, trenutno pa jih zaposluje 210. Planirana realizacija proizvodnje v letošnjem letu znaša 234 milijonov dinarjev.

V BOMBAŽNI PREDILNICI IN TKALNICI

izdajajo poseben »delavski priročnik«, ki ga bo dobil vsak delavec v podjetju. Priročnik bo vseboval zgodovino podjetja, pravila, tekstualni del tarifnega pravilnika, načrt podjetja ter razen drugega tudi pravilnik o normah. Za ta »delavski priročnik« so se odločili zaradi tega, ker mora delavec v proizvodnji poznati vrsto stvari, ki so mu venomer potrebne.

S tečajji po PIV metodi so začeli že 15. oktobra lani. Doslej so imeli 20 tečajev s 155 udeleženci. Zanimive so izjave nekaterih uslužbencev. Vodnica snemalne kolone je dobesedno dejala: »Bolje bomo lahko učili mlade ljudi sedaj, ko smo opravili tečaj.« — Neka predelavka pa je izjavila: »Naučila sem se, kako je treba postopati z ljudmi,« itd.

V načrtu imajo tudi stalne šole za izobraževanje kadra. V šoli bodo poučevali, kako preprečevati posledice raznih napak v proizvodnji itd.

V TOVARNI »PEKO«

so lani izdelali 657.000 parov čevljev in 159 ton čevljarskih žeblicev. Letos planirajo za 7% višjo proizvodnjo.

Priročje potrošnikov, da v poslovalnicah tovarne »Peko« ni dobiti otroških čevljev in sandal, so utemeljene. Tako vsaj pravijo v podjetju. Toda pripominjajo, da je treba upoštevati, da podjetje stalno povečuje tovrstno proizvodnjo, medtem ko druga podjetja ne dajejo tega blaga v sorazmerno enakih količinah na trg. V »Peko« so celo ustanovili samostojni oddelek za otroško obutev, ki izdelava dnevno okoli 400 parov otroških čevljev. — J. V.

Zapisnik na rob

ALI PREDLOGI PD MOJSTRANA RES NISO VREDNI UPOŠTEVANJA?

Ob turistični cesti od Mojstrane do Aljaževega doma v Vratih je Cestno nadzorstvo Bled zaradi boljše preglednosti po predpisih odredilo posek lesa na večjih ovinkih. Na treh, štirih mestih je ta ukrep res upravičen, drugod pa ne. Povsem zgrešeno je, da za alpske ceste, ki jih imamo tako in tako malo, uveljavljamo enaka merila kakor za ostale. Tu je vendar treba upoštevati estetski vidik, saj potnika pripelje cesta do ene naših najlepših naravnih lepot, do triglavske severne stene.

Planinsko društvo Dovje-Mojstrana se s takimi zahtevami Cestnega nadzorstva na Bledu oziroma Okrajne cestne uprave Kranj ne strinja. Cestnemu nadzorstvu Bled je poslalo vrsto predlogov, v katerih priporoča ob cesti samo kleščenje vej in podrnata. Nadalje predlaga društvo, naj bi cestarjem dovažali nasipni material iz večjih gramoznic, da bi ti prenehali vrtati v občestne nasipe. Nasipe naj bi utrdili s prepleti in jih tako zavarovali pred stalnim posipanjem.

Predlogi društva so na vsak način vredni upoštevanja. Kaže pa, da naši cestni strokovnjaki ne mislijo tako. Izjava, da »bodo Planinskemu društvu dovolili utrjevati nasipe«, priča o podcenjevanju ne le ene izmed množičnih organizacij, ampak tudi važnosti ceste sploh.

Da Cestna uprava ne razpolaga z zadostnimi denarnimi sredstvi, ki bi bila potrebna za ureditve predlogov PD Dovje-Mojstrana, že razumemo, vendar bi se z nekaj dobre volje dalo marsikaj storiti. Tisti, ki cesto oskrbujejo, pač ne bi smeli nikdar pozabiti, v kakšen namen je bila zgrajena. — S.

gorenjski obveščevalac

ZDRAVNIŠKA
DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: Preključ 20 din, izgubljen 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20 % popusta.

TELEFONSKA ŠTEV. NA-ROČNIŠKO - OGLASNEGA ODDELKA JE: KRANJ 190.

Izgubila sem zeleno jopico na poti Brdo-Kokrica. Poštenega avtomobilista, ki jo je pobral naprošam, da jo vrne v Predoslje št. 50, sicer bom primorana javiti evidenčno številko.

Izgubila sem jopico — zeleno od Zaloga do Potoka pri Komendi. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na naslov: Burgar Tončka, Zalog 45, Cerklje.

Prodajam 3 leta staro kobilico ali zamenjam za malo starejšo. Sp. Duplje 45.

Prodajam moški šivalni stroj »Singer« v še dobrem stanju. — Begunje pri Lescah 105.

Prodajam kravo 8 mesece brejo. Naslov v oglasnem oddelku.

Zazidljivi parceli prodajam. — Kanalizacija in voda sta že na parcelah. Jenkova 4, Kranj.

Dobro ohranjeno žensko kolo odlične znamke za 20.000 din in športni otroški voziček za 2500 dinarjev prodajam. Cesta na Rupe 23a, Kranj.

Prodajam skedenj — pod. Orehovlje 12, Predoslje.

Prodajam otroški voziček in otroški tricikelj. Naslov v ogl. oddelku.

Ugodno prodajam dobro ohranjeno hrastovo pisalno mizo. — Naslov v upravi lista.

Prodajam globok otroški voziček. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam 2 njivi. Ena je pri Hotemozah, druga pa pri Lužah. Likozar Pavel, Visoko 45.

Odprodajamo najugodnejšemu ponudniku 2 rabljeni tkalski

stavki starejše izdelave. Prednost imajo gospodarske organizacije po 4. točki odredbe o prodaji osnovnih sredstev zasebnikom (Ur. list FLRJ št. 31/54). Interesenti naj vložijo svoje ponudbe do 28. t. m. na ObLO Kranj, oddelek za gospodarstvo, kjer lahko dobe tudi ostale informacije. — Občinski ljudski odbor Kranj.

Na Pramskovem prodaj 2 prostora primerna za katero koli obrt ali delavnico. Informacije dobite v Kranju, Golniška 18.

Lokal (2 prostori) na prometnem kraju oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku.

Kupim kravo s tetelom. Čebašek Vinko, Podreča — Smlednik.

Iščem žensko staro olerog 30 let ali zdravo upokojenko za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku.

Podpisana Peternelj Helena preključujem neutemeljene govorice zoper Omeje Marijo.

Preključujem št. bloka 23342 izdanega v Komisiji trgovini dne 20. 10. 1955. — Globočnik Vida.

Obžalujem besede s katerim sem žalila Rozman Cilko, dne 5. marca 1957 v tovarni »Sava«.

— Drempetič Ana.

MATERIALNEGA KNJIGOVODJO - kinjo, zaposli takoj »Zvezda«, tkalnica in tekstilna oplemenjevalnica, Kranj, Čirče 4.

Interesenti naj se javijo v upravi podjetja ali pošljejo pismene ponudbe do 31. maja 1957.

Prodajam motor znamke NSU 200 ccm z prevoženimi 7000 km. Košir Andrej, Labore 23, Kranj.

OBJAVE

VPIS V I. LETNIK
EKONOMSKE
SRED. ŠOLE V KRANJU

Sprejemni izpiti za vpis v I. letnik bodo od 5. do 8. junija 1957.

Sprejemni izpit lahko opravljajo dijaki in dijakinje, ki so uspešno dovršili 4. razred nižje gimnazije ali popolno osemletko iz slovenskega jezika, tuje jezika in matematike.

Prošnji za opravljanje sprejemnega izpita je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in 50 din za koleke. Prošnje sprejema ravnateljstvo do vključno 3. junija 1957. Pričetek izpita bo 5. junija 1957 ob 7. uri zjutraj po razporedu, ki bo objavljen na oglasni deski. Ravnateljstvo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste v tako obilnem številu spremili na zadnji poti mojo drago ženo, mamo

ZIROVNIK ZOFIJO,
roj. GOLOB

Posebno se zahvaljujem kolektivu tovarne »Inteks« v Kranju za izkazano pomoč. Zahvaljujem se tudi ženam, ki so jo v tako obilnem številu spremile na zadnji poti.

Zalujoči mož, otroka in ostalo sorodstvo.
Vogljje, maja 1957.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu našega edinega sina in brata, učenca 5. razreda osnovne šole v Stražišču

MARKA AMBROŽA

Posebej se zahvaljujem: doktorju Matajcu, vsemu zdravniškemu osebju na otroški kliniki za njihov neumorn trud, da bi ga ohranili pri življenju, č. č. sestram za skrbno nego, šolskemu upravitelju Bavdeku in učenci 5. razreda os. šole Stražišče za ganljiva poslovlina govora, pevskina zboroma »Svoboda« in osnovne šole in njihovu pevovodji tov. Ošabniku za žalostinke, čestiti duhovščini ter za poklonjene vence in šopke. Zahvaljujem se tudi vsem ostalim, ki so ga v tako velikem številu pokropili in spremili v prerani grob.

Zalujoča rodbina Ambrož. Stražišče, 20. maja 1957.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRANJ

24. in 25. maja, premiera ameriškega barv. filma »CAJ ZA DVA«, ob 17.30. in 20. uri.

26. maja, ob 9.30. uri, amer. film »MOSTOBRAV«, ob 14. uri amer. barvni film »KOCKAR Z MISSISSIPIJA«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film »CAJ ZA DVA« — zadnjikrat. — Prodaja vstopnic ob delavnikih od 16. ure in ob nedeljah od 13. ure dalje.

LETNI KINO »PARTIZAN«
KRANJ

25. in 26. maja, amer. barvni film »KOCKAR Z MISSISSIPIJA«, ob 20. uri.

KINO »SVOBODA« STRAŽIŠČE

25. in 26. maja, amer. barvni film »KOCKAR Z MISSISSIPIJA«. V soboto ob 19. uri. V nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

KINO NAKLO

25. in 26. maja, amer. barvni film »MOSTOBRAV«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 17. in 20. uri.

KINO RADOVLJICA

Od 24. do 26. maja, ameriški barvni film »SAN ANTONIO«, v gl. v. Errol Flynn, Alexis Smith. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30., 17.30. in 20. uri.

KINO BLEJ

Od 24. do 26. maja, ameriški barvni film — komedija »GENERALNI INŠPEKTOR«.

KINO LJUBNO

25. in 26. maja, angleški barv. film »ROMEO IN JULIJA«. V soboto ob 20. uri. — V nedeljo ob 16. in 18. uri.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA

Od 24. do 26. maja, ameriški film »TRINAJSTA URA«.

KINO »KRVAVC« CERKLJE

25. in 26. maja, ameriški film »VISOKA BARBARA«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 20. uri.

KAMNOSEŠTVO
KRANJ

sprejme
kamnoseke, cemen-
tarje in vajece

GLEDALIŠČE

»PRESERNOVO GLEDALIŠČE«
KRANJ

V petek 24. maja ob 20. uri — izven, Jan De Hartog: »ZAKONSKA POSTELJA«.

V soboto 25. maja ob 20. uri — GOSTOVANJE v Radovljici, Alojz Remec: »MAGDA«.

V nedeljo 26. maja ob 15. uri — izven in za podeželje, Aleks Leščan: »SLEPI POTNIK«.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Zivilski trg je zadnje čase izredno dobro obiskan, kjer je vsekakor tudi dovolj izbire. Še vedno je veliko povpraševanje po različnih paradiznikih, paprike, zelje, kolerabi in ostale povrtnine. Tudi cvetja za vrtove gospodinjstev precej kupujejo. Jajca so še vedno po 15 din kom., jabolka pa so bila tokrat že po 80 din kg. Naprodaj je bilo dovolj domače berivke po 20 din merica, solato v glavicah s Primorske pa so branjevke prodajale po 50 din kg. Ostale cene: šalotka 80 din liter, česen 10 din glavica, šopek rdeče redkvice 10 din, šopek peteršilja 10 din, fižol 60 do 70 din liter (po kakovosti), surovo maslo 440—480 dinarjev kg, koruza v zrnh 40 dinarjev kg, mešana hrana za perutnino 40—45 din liter itd.

V ŠKOFJI LOKI

V sredo so bile cene na stojnicah loškega trga naslednje: jajca 15—16 dinarjev kom., surovo maslo 440 dinarjev kg, smetana 150 din liter, sirček 12 dinarjev kom., fižol 65 din liter, korenje 5—10 din kom., por 5—7 dinarjev kom., špinata 20 din merica, črna redkev 5 din kom., zavitek peteršilja 5 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA.

V TRŽIČU

Poročili so se: Alojz Mikič, mizarški pomočnik in Neža Sepetavc, tov. delavka.

Umrli so: Marija Smolej, roj. Kenda, gospodinja; Danica Ravnik, hči tov. delavca.

V KRANJU

Poročili so se: Franc Brezar, strojni orodjar in Marija Plestenjak, tov. delavka; Ladislav Matelč, strojni tehnik in Agata Kette, frizerska pomočnica; Edvard Huč, tov. delavec in Marija Hrestak, tov. delavka; Franc Mohar, strojni ključavničar in Stefanija Arnož, tov. delavka; Peter Jarc, pravnik in Anastazija Strniša, roj. Vipotnik, uslužbenka; Janiko Štular, tekstilni tehnik in Dragica Pavlin, tov. delavka; Franc Rozman, delavec in Angela Sekne, tov. delavka; Valentin Podakar, delavec in Verona Gruškovnjak, strežnica; Franc Jenko, zidarski mojster in Ivana Jerala, nameščenska; Jožef Snedic, obratni elektro-monter in Franciška Zelnik, kmečka delavka; Ivan Sekne, mizar in Alojzija Snedic, tov. delavka; Marijan Ferenčak, kovinostrojar in Ida Grum, tov. delavka; Jožef Rozman, posestnik in Stefanija Porenta, kmečka delavka; Anton Potočnik, kovač in Stefanija Bogataj, tov. delavka; Adolf Pečelnik, čevljar in Pavla Kume, čevljarska delavka; Stanislav Kašan, gradbeni tehnik in Marija Sitar, tov. delavka; Jože Velikavrh, tov. delavec in Angela Kurat, tov. delavka.

NA JESENICAH

Rodile so: Marija Kramar, gospodinja — dečka; Ivana Mihelič, gospodinja — deklko; Vida Makarovič, gospodinja — dečka; Vida Golba, gospodinja — deklko; Ivana Koselj, kmečka delavka — deklko; Marija Drole, čistilka — deklko; Anica Zuzek, gospodinja — dečka; Franciška Kofler, gospodinja — dečka; Franciška Daškobler, gospodinja — dečka; Gabrijela Smrekar, delavka — dečka; Ivana Cigler, gospodinja — deklko; Franciška Zaber, gospodinja

VPISOVANJE OTROK V I. RAZRED

OSNOVNE ŠOLE KRANJ IN OSNOVNE ŠOLE
PLANINA BO

V TOREK, DNE 28. MAJA 1957

V Osnovno šolo Planina bodo vpisani otroci s terenov: Čirčiče, Planina, Huje, Klanc, Zlato polje in Struzevo.

Z vseh ostalih terenov bodo vpisani otroci v Osnovno šolo Kranj.

Podrobnejša pojasnila so objavljena na oglasnih deskah obeh šol.

Upraviteljstvo osn. šole Kranj Upraviteljstvo osn. šole Planina

— deklko; Neža Bajda, gospodinja — dečka; Magdalena Hribar, tov. delavka — dečka; Terezija Scltar, gospodinja — dečka; Antonija Potočnik, gospodinja — dečka; Cecilija Sigmund, gospodinja — dečka; Darinka Debeljak, učiteljica — deklko; Cecilija Pavlenč, tov. delavka — dečka; Jožica Picelj, por. Pretnar, tov. delavka — dečka; Marija Brzovič, frizerska vavjenka — deklko; Jelena Pintarič, gospodinja — dečka.

Poročili so se: Stjepan Gašparič, tov. delavec in Božena Djemadi, kuh. pomočnica; Franc Turšič, žagar in Zofija Rupnik, gosp. pomočnica; Anton Kobal, kovač in Dragica-Karolina Anzelje, tov. delavka; Mirko Podlipnik, tov. delavec in Franciška-Marija More, knjigovodkinja.

Umrli so: Jerca Pogačnik, oskrbovanka; Franc Torkar, osebni upokojenec, Ivana Črnologar, roj. Pintar, gospodinja; Valentin Droža, tov. delavec; Janez Stremfelj, osebni upokojenec.

ŠŠ S SODIŠČA

ŠKODILI SO UGLEDU NAŠE
DRŽAVE V INOZEMSTVU

Pred nedavnim se je zavarjala pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani skupina osmih železničarjev, premikačev in zaviračev, uslužbenih na železniški postaji Jesenice, zaradi organiziranja tatvin iz zaprtih vagonov. Ti uslužbeni, ki jim železniška uprava v prihodnje res ne bo mogla več zaupati tovrnega blaga, so: Jože Novak, Janez Kofler, Andrej Mesarič, Martin Krašovec, Alojz Kopavnik, Metod Lamovšek, Stanko Rejc in Lovro Benet. Na zatožni klopi se jim je pridružil tudi Jože Ravnik, ključavničarski mojster iz bohinjkega kota, ki je nekaj ukradenega blaga odpeljal s svojim tovornim avtomobilom z Jesenic proti Naklem, kjer naj bi blago prevzel neki kovač — seveda vse po predhodnih dogovorih s soobtoženci. Podjetna družba se je specializirala zlasti na »vrtanje« cistern s vinom, prav pa so jim prišli tudi drugi predmeti — pomaranča, mesne konzerve, koruza, jabolka, čebula, orehi, razno avtomobilsko orodje ter celo semenska lucerna in sirki, skratka vse, kar se je dalo prodati. Lotili so se tudi vagonov z odpadnim železom in so tako Novak, Mesarič in Rejc pomladi 1956. leta »rešili« iz njih 12 avtomobilskih obrobov in 12 bobnov, kar jim je kasneje Ravnik odpeljal v nadaljnjo »zasebno predelavo«.

Tako so delali že nekako od junija 1955. leta in vse do januarja letos, dokler jih niso vendarle izsledili. Obravnava je odkrila, da so bili organizatorji in pretežno tudi izvrševalci teh del Novak, Kofler, Mesarič in Krašovec. Ostali so sodelovali v nekaj manj primerih, ali pa so opravljali vlogo stražarjev. Novak, Mesarič in Krašovec pa so prekupčevali tudi v žigalniki, kamenčki in saharinom, ki so jih dobili od inozemskih železničarjev.

Obtožnica javnega tožilca je našela obdolžencem lepo vrsto tatinskih dejanj. Nabrala je tudi manj kakor 23 tatvin, med temi precej vlomnih, skupna vrednost nakradenih predmetov pa je znašala preko 250.000 din. Za udranje v vagono so jim služile večših tudi zavorne cikle, sicer so si razdeljevali vlogo tako, da so se nekateri splozili v vagono, drugi jemali blago iz njih, kadar je šlo za pijačo pa so natakali s cevmi v vedra ali steklenice, tretji pa so stražili. Vino in tudi druge dobrote so navadno takoj po delu pospravili.

Na obravnavi so pretežno svoja dejanja priznali. Opravičevali pa so se, da so jih zapejali pač drugi in da so si hoteli izboljšati svoje življenje. Takih izgovorov sodišče ni moglo upoštevati ter je razen zadnjih štiri, četudi večinoma še niso bili kaznovani ter so krivdo v bistvu priznali in jo obžalovali, moralo izreči nepogojne zaporne sodbe. Novaku je odmerilo 1 leto in 8 mesecev strogega zapora, Koflerju 1 leto, Mesariču 8 mesecev in Krašovcu 7 mesecev strogega zapora. Ostalim so bile prisojene kazni od 1 meseca in 15 dni do 4 mesecev zapora.

Primer teh jeseniških železniških uslužbenecv naj bi bil v opozorilo vsem, ki jim je zapuana služba v uvoznim in izvoznim blagom, da s takimi dejanji storili ne pokažejo samo svoje nevednosti in nepravilen odnos do vrednot, ki jih štiti naša družba, temveč, da s temi škodijo tudi avtoriteti in dobremu imenu naše države v inozemstvu. Če upoštevamo vse te okoliščine in čimtelje, so bile izrečene kazni komaj dovolj stroge.

Iz naših
krajevIZVIRNA ZAMISEL
SVOBODE JESENICE

Delavsko - prosvetno društvo »Svoboda« Toneta Čufarja Jesenice si prizadeva uresničiti izvorno zamisel. V letošnjem poletju bo počastila občinski praznik Jesenic s Cankarjevim Martinom Kačurjem v dramski izvedbi. Kačur je bival v treh krajih in zato bo dramsko dogajanje prenešeno v tri naselja. Tri delavsko - prosvetna društva: Hrušica, Javornik in Jesenice bodo pripravila vsako svojo vas. Le Kačur bo v vseh treh vaseh isti.

Režijo so poverili prosvetnemu delavcu Srečku Tiču, ki je na Jesenicah z dolgoletnim delom vzgojil že prenekatero odrskega delavca. Tič se je vabilu rad odzval in je nad zamislijo tudi sam navdušen. V večmesečnem študiju bodo igralci vseh treh Svobod marsikaj pridobili, z izvorno zamislijo pa bodo dostojno počastili občinski praznik.

V ŽIREH BODO PRAZNOVALI
50-LETNICO TELOVADNEGA
DRUŠTVA

TVD Partizan v Žireh se že nekaj časa pripravlja na proslavo 50-letnice telovadnega društva.

Pred 50 leti je bilo namreč v Žireh ustanovljeno prvo telovadno društvo. Društvo je dobro delovalo vseh 50 let razen med vojno. Ob pričetku druge svetovne vojne je sicer prenehalo z delom, ker so skoro vsi takratni člani odšli v partizane ali pa kako drugače sodelovali v narodnoosvobodilni borbi. Žirovski telovadci so bili dobro poznanzi že v bližji Jugoslaviji. Takoj po osvoboditvi pa je društvo ponovno pričelo z delom in je vseskozi marljivo delovalo vse do danes. Njihovo telovadno društvo še je kasneje preimenovalo v TVD Partizan. Žirovski športniki so tudi po osvoboditvi zelo marljivo delovali, tako v rodni telovadbi, dobro poznani pa so tudi njihovi smučarji.

Proslava bo julija na prostem. Na večer pred praznovanjem bo zelo dobro pripravljena akademija, na kateri bodo razvili društveni prapor. Naslednji dan bo veliki okrajni telovadni nastop, na katerem bo sodelovalo preko 600 tekmovalcev iz domačega in sosednjih društev.

Cr.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ

razpisuje

mesto: POMOČNIKA UPRAVITELJA

Gozdnege obrata Jezersko.

Pogoj: gozdarski inženir ali gozdarski tehnik s prakso.

mesto: PRAVNEGA REFERENTA

Pogoj: pravnik s prakso v gospodarstvu.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

INDUSTRIJA PLETENIN, ROKAVIC
IN KONFEKCIJE KRANJ

razpisuje

za sprejem učencev letu 1957 sledeče
število vajenskih mest

15 PLETILJ
6 ŠIVILJ ZA MOŠKO PERILO
2 ŠIVILJI ROKAVIC
2 FINOMEHANIKA

POGOJI: za pletilje 3 razrede gimnazije, za šivilje moškega perila in rokavic 2 razr. gimnazije in za mehanika 4 razrede gimnazije, oziroma ustrezno osnovno šolo.

Kandidati naj se prijavijo do vključno 1. 7. 1957 osebno ali pismeno in predložijo naslednje listine: prošnjo, šolsko spričevalo o dovršeni gimnaziji oz. osnovni šoli, rojstni list, zdravniško spričevalo.

Na osnovi Temeljnega zakona o štipendijah in odloka o višini štipendij obenem še

razpisujemo

4 POGODBENE ŠTIPENDIJE

za študij na Srednji tehniški tekstilni šoli — pletiljski oddelek v Kranju.

Prošnji je treba priložiti: kratek življenjepis, potrdilo o imovinskem stanju, potrdilo o prejemanju otroških doklad, prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila o opravljenih izpiti. — Prošnje je treba predložiti najkasneje do 1. 7. 1957 na gornji naslov podjetja.

KRAMLJANJE Z MLADIMI

RECEPTI

Mlada učiteljica Irena je pravkar zaključila pevsko vajo. Svoje pionirje je pripravljala na samostojen nastop, ki so ga za Dan mladosti že napovedovali lepaki. Samo nekaj dni je manjkalo do koncerta in želela si je, da bi kritiki njen zbor čim bolj ocenili. Tudi otroci so bili neučakani in se po vaji kar niso hoteli raziti. Kopicu vprašanj so ji postavili, da je komaj sproti odgovarjala.

»Tovarišica učiteljica, povejte nam, katero pesem najbolje zapojejo?« je spraševala Anica. In Mitja: »Ste že slišali zbere ostalih odredov? So res boljši od nas?« Srečko je hotel vedeti, kako je v Slavovskem Brodu, kjer bo festival. Majdo pa je nad vse zanimalo, če je tudi ona že kdaj tako nastopala.

»Seveda sem, nešteto krat že. Če želiš, ti bom povedala.« Vsi so prisluhnili, začela je in pred otroki so zaživeli dogodki v okupiranem in osvobojenem Beogradu. Z radovednostjo so pionirji sledili njeni pripovedi o življenju med slovenskimi izseljenci v Srbiji, kamor so Nemci presejali vso Irenino družino. Irena je tedaj komaj končala prvi razred gimnazije. V novem kraju je našla mnogo mladih prijateljev - izseljencev. Družila jih je igra, pa tudi ure sloven-

ščine, ki jih je vodil zaveden učitelj. Naučil jih je tudi mnogo pesmi. Vsi otroci izseljenih staršev so navdušeno hodili na neobvezne vaje. Irena je nekajkrat poskušala celo sama dirigirati, v začetku negotovo, kasneje pa vedno bolj samozavestno.

Beograd je bil medtem že osvobojen. Zbor mladincev in pionirjev se je tisto pomlad pripravljala na pomemben nastop v počastitev rojstnega dneva maršala Tita. Tega dogodka Irena in njeni tovariši ne bodo nikoli pozabili. Na akademiji so doživeli buren aplavz občinstva.

»V prvi vrsti je sedel maršal Tito z nekaterimi državniki in navdušeno ploskal.« je pripovedovala Irena. »Naš zbor mu je zelo ugajal, zato nas je tudi glasno pohvalil. Z njegovega nasmejanega obraza smo brali simpatije do vseh mladih ljudi. Priznanja smo bili nad vse ve-

seli in tisti dan je bil za nas velik praznik.

Od tega časa dalje sem sodelovala na vseh mladinskih prireditvah. Kamorkoli smo prišli, smo prinesli navdušenje in veselje. Ljudje pa so ga napravili nam. V Beogradu sem se tudi odločila za učiteljski poklic, ki mi omogoča, da sem vedno skupaj z mladimi.« je slednjič dejala Irena. Pogledi otrok so ji povedali, da so ponosni na te besede. Kakor ob vsakom kramljanju, tako je tudi tokrat žutila, da so mladi pevci njeni dobri prijatelji in to jo je vedno znova osrečevalo. -ey

JEDILNIK

POROV GOLAŽ, SOLATA:

¼ kg pora, ½ kg govedine ali svinjine, 8 dkg masti, paprika, česen, zelen peteršilj, 1 kg krompirja, kisla kumarica, malo moke.

Očiščen por zreži na lističe in ga deni v razbeljeno mast, dodaj še na koščke zrezano goveje ali svinjsko meso in zrezano papriko, ali kislo kumarico. Ko je meso na pol mehko, dodaj nekoliko moke in prepraži, zalij z juho ali vodo, prideni na koščke zrezan krompir in začimbe, ter kuhaj do mehkega.

POKUSITE SE TO:

Jogurtova solata: zmešaj kozarec jogurta, žlico limoninega soka, žlico medu, žlico sesekljane drobnjaka, peteršilja in soli. Za boljši okus dodaj še ½ naribane limonine lupinice.

LIMONINO MLEKO

1 liter mleka, 8 dkg sladkorja, sok 1 limone, 1 žlica moke.

Med moko zmešamo žlico mrzlega mleka. Ko je gladko, vlijemo podmet k ošalemu vrelemu mleku in kuhamo 10 minut. Se vročemu mleku dodamo sladkor, nato pa vse v mrzli vodi ohladimo. Po vsem ohlajenemu mleku primešamo limonin sok. Namesto limoninega soka primešamo pokljuben sadni sok. Z dodatkom moke dosežemo, da se mleko sesiri v drobnih komaj opaznih kosmičih.

PRAKTIČNI NASVETI

Vsa jedila iz skute uporabimo takoj in jih tudi za kratek čas shranjujmo v hladnem prostoru. Drugače postanejo gosta in težka. Sladice s skuto tudi zelo rade zakipijo.

Šipkov čaj bo izdatnejši, če plodove zmeljemo v mlinčku. V četrt litra vode zakuhamo 1 žlico zmlatega šipka.

Testo za rezance ali ribano kašo, odrezke vlečnega testa itd. ohranimo za naslednji dan, če ga namažemo z oljem in ga pokrijemo.

Jedi začnimo, ko so že kuhane. Tako n. pr. primešamo prav nazadnje limonin sok, kis, vino, smetano, sesekljan drobnjak ali peteršilj. Jedi nato ne smejo več vreti. Tako bolje ohranimo dišavne snovi in vitamine.

MNOŽICA OTROK V PLANINAH

V nedeljo, 19. t. m. je Planinsko društvo Kranj povedlo v bližnje gorske kraje kar nad 700 pionirjev. Pod skrbnim vodstvom društvenih odbornikov so se mladi ljudje - bodoči planinci - povzpeli v skupinah na Storžič, Zaplato, Kravace, Križno goro, Čemšenik, na Možjance in drugam.

Vse hvale je vredna ta pobuda Planinskega društva, ki je v enem dnevu pridobilo toliko ljubiteljev gora. Otroci so se zvečer vsi srečni, zagoreli in zdravi vračali na svoje domove, pripovedujoč o lepoti planin, gorskega cvetja in o velikih skrbnostih odraslih spremljevalcev.

Društvo je vzorno preskrbelo brezplačen avtobusni prevoz do podnožij gora, delilo je v kočah otrokom čaj in tudi sicer skrbelo za primeren pouk o va-

rovanju planinske flore in o potrebi lepega vedenja v naravi. To vzgojno delo so opravili spremljevalci kar med potjo ter na ljubeznivi in šaljivi način. Nesreče ni bilo nobene, pač pa obilje sreče, ki je žarela na mladih licih.

Starši se društvenemu vodstvu lepo zahvaljujemo za njegovo požrtvovalnost in želimo, da bi se taki izleti v planine še ponovili.

Č. Z.

SPORTNO ZA FANTE

LJUBKA DEKLISKA OBLEKA ZIVAHNE BARVE, V TOPLIH DNEH ZAMENJAMO PULOVER Z BLUZO

1+3=4 dobro (4) odlično (5) *dobro (4) odlično (5)*

Mlada rast

ALADAR RAST

PIPOVEDKA o treh kozličkih

Nekoč so živeli trije kozlički. Namenili so se na ono stran hriba, da bi se tam napisali in poredili, kajti bili so zelo suhi.

Pot jih je pripeljala na most, ki je držal preko reke. Pod mostom je živela pošastna čarovnica, z očmi velikimi kot krožniki in z nosom dolgim kot grablje.

Na most je stopil najmlajši kozliček. »Trip, trap, trip, trap,« je capljal po lesenih deskah.

»Kdo caplja preko mojega mostu?« je od spodaj zarohnela čarovnica.

»Oh, samo jaz sem, najmlajši kozliček. Namenjen sem na ono stran hriba, da se tam napisem in poredim.«

»Ravno prav si prišel, da te požrem!« se je razveselila čarovnica.

»Ne, ne! Prosim, nikar ne stori tega. Premajhen sem še,« je zajokal kozliček.

»Potem pa mi urno zgini izpred oči!« je ukazala čarovnica.

Cez nekaj časa je prišel drugi kozliček.

»Trip, trap, trip, trap,« je stopicalo. »Kdo stopa po mostu?« se je zopet razhudila čarovnica.

»Jaz sem, drugi kozliček. Grem na ono stran hriba, da se tam do sitega napisem.«

»Jaz sem, največji kozliček,« je povedal ta z debelim glasom.

»Potem pa pridem in te požrem,« se je razveselila hudobna čarovnica.

»S sulico prebodem oko, z gorjačo

zmeljem telo,« je še povedal kozliček; potem se je zaletel v čarovnico, jo nabodel na rogove in pahnil v reko.

Kozlički so odšli na ono stran hriba, tamkaj so se napisali in poredili, da skoraj domov niso mogli.

Prev. M. S.

OB NAŠEM PRAZNIKU

Praznično razpoloženje, ki traja po vsem Gorenjskem domala že ves mesec in je doseglo ta teden vrhunec, bo ponekod jutri, v soboto 25. maja, ob rojstnem dnevu našega maršala Tita slavnostno zaključeno.

Gorenjska mladina je v teh dneh pokazala toliko borbenosti, delavnosti in ljubezni do domovine, da lahko priznamo, da jo ta mladina vreden naslednik one mladine, ki je delovala in se tudi žrtvovala med vojno.

Lahko rečemo, da je mladina v vsakem kraju, tudi v najmanjši vasi sama ali s pomočjo svojih vzgojiteljev in voditeljev po družtvih, pripravila in izvedla dostojno prireditev ob Tednu mladosti. Saj so pionirji in mladinci tekmovali v vseh fizikalnih panogah, priredili lepe akademije, razstave ročnih del, imeli samostojne koncerte in med seboj tekmovali. Mnogi pionirski oddelki so obiskali tudi vasi, ki so med vojno največ trpele in ob poti se ustavili pred grobovi talcev in partizanov.

Teden mladosti bodo na Jesenicah zaključili v nedeljo s parado mladosti in velikim telovadnim nastopom. Pravtako pa bo tudi mladina v Kranju zaključila praznične dneve v nedeljo 26. maja z veliko parado mladosti in mladinskim zborovanjem, ki bo ob 9. uri na Titovem trgu.

Gorenjska mladina želi našemu predsedniku za rojstni dan vse najboljše.

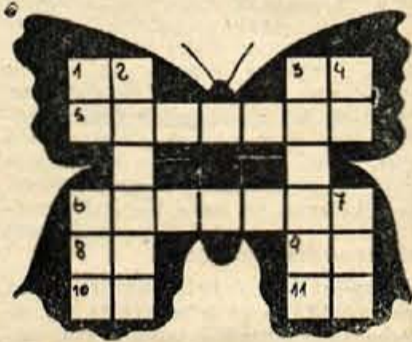
IGRICA

Vam je ugajala zadnja igrlica? Danes pa nekaj za pionirke, da ne bo jeze in nevošljivosti.

Kaj rabim? Tri močne palice - fizičlovke, ki jih zgoraj povežem. Na to stojalo obesim moža (stare hlače in suknjič natlačen s slamo). V stelo zabij poševno par klinov in iz vrbe zvij nekaj krogov. To bo smeha in zabave, ko boste metale kroge na slamnatega moža.

Križanka „METULJ“

Vodoravno: 1. znamka nekaterih tovornih avtomobilov; 3. geometrijsko število (II 3,14); 6. občinstvo, javnost; 5. velik človek; 8. star izraz za pivov; 9. glavni števnik; 10. dva soglasnika; 11. kazalni zaimek.

Navpično: 1. del besede rov; 2. predstavlja ga križanka; 2. imamo ga za pod v sobah; 4. veznik; 6. slaba cesta; 7. žensko ime.

Tako je bilo pa včasih, v predzgodovinskih dobi, ko ni bilo knjig ne »Mlade rasti«: kdor je hotel slišati pravilico, je moral naprositi deda, da jo je povedal. Kajti že takrat so imeli radi pripovedke

ODVOZLANE ZANKE IN PREJSNJE ŠTEVILKE

RESITEV KRIZANKE »AVTO«
Vodoravno: omamiti, apotelka, idifa, ovinek, avto, omele, Atika, Atenec, veta, arena, orositi.
Navpično: oker, male, mi, Ida, Tit, Ilir, ata, pot, to, Ema, ako, vat, iti, ne, en, ke, vv, on, as.

gorenjske bodice

PRIJATELJ, POZNAŠ MLADOST ...

Kratke meditacije o življenju mladih ljudi

● Ondaj sem imel čudovite sanje. Sanjalo se mi je, da bo začela kulturna revija »Gorenjska 1957« izhajati kot tednik. — Če se bodo sanje uresničile, tedaj bo ta dogodek več kot razveseljiv, saj nam obljublja to revijo že polnih 8 mesecev. Skromnejši ljudje bi bili zadovoljni, čeprav bi ta publikacija izhajala le enkrat mesečno.

● Iz Kamne Gorice sem prejel davi na vpogled dva bankovca, in sicer enega za 10 in enega za 20 dinarjev. Bankovca sta tako zbita in zmazana, da ju kljub dobremu želodcu še s kleščami ne bi hotel prijati. Bankovca je izplačala Pošta v Kamni Gorici.

● Na Jesenicah je ondan naneslo, da sem šel natanko ob dveh mimo glavnega izhoda iz Zelezarne. Pogled mi je običal na tisočglavi množici, ki se je nemirno prestopala za mrežo in čakala, kdaj do zatulilo. Počakal sem, da je sirena odpliskala drugo uro. O madonca, pa ni dosti manjkalo, da bi me pomendrali kakor žabo. Prišturmal so skozi vrata kakor čreda Indijancev na bojnem pohodu. Dobri ljudje so mi povedali, da je ob desetih zvečer še huje. Takrat se začno nekateri že ob 9. uri pripravljati na odhod iz tovarne.

● Ker so odtočne kanale na Jezerški cesti začeli popravljati, se bom spravil nad avtobusno postajo v Kranju. — Pravljuje o sirenah ali morskimi deklicah sem že od nekaj grozno rad poslušal, nič rad pa ne poslušam sirene na kranjski avtobusni postaji. Močno mi gre na jetra. Kako tudi ne, ko pa začne lajati zjutraj ob petih in penja šele okrog 22. ure Okoliški prebivalci so se nekaj časa grozovito razburjali zavoljo utistega večernega tuljenja, ki baje uravnava avtobusni promet, sedaj so pa že tako živo uničeni, da se še pritoževati ne morejo več. Vprašujejo se le, kdaj se bodo v Kranju zrajtali, da ne gre urejevati prometa z zvočnimi signali v času, ko po vseh mestih uravnava promet le s svetlobnimi signali. — Menim, da se Kranj poteguje za to, da bi postala Ljubljana predmestje Kranja; namreč tam takšnih ubijajočih siren nimajo.

● Gorenjsko jamarsko društvo vabi na ogled nadvse zanimive jame na pločniku Prešernove ulice pred hišo Štev. 1. Vse zainteresirane, ki si nameravajo ogledati to prirodno redkost, vopozarjamo, da bo ogled te jame zvečan z velikimi nevarnostmi, zlasti še za tiste, ki so šibki v nogah. Za obiskovalce iz drugih krajev — 25% popust na železnica.

● Če je že govora o starem kruhu, kje je tedaj rečeno, da bodica ne bi smela biti stara. — 4. maja je namreč Prešernovo gledališče iz Kranja gostovalo na Jesenicah. Ob tej priliki so se poslužili restavracije »Kazina«, kjer so naročili kosilo. Juha je bila odlična, kruh pa je bil trd, iz česar je bilo sklepati, da mu je že najmanj petkrat poldne zvonilo. Na pritožbo so vrli gostinci odgovorili, češ da je kruh od 1. maja in da ga morajo prodati. — Eden izmed članov ansambla je bil še posebno lepo postrežen. V mešani salati je bila primešana tudi posebna sorta sočivja — en meter cvirna. Cvirn so najbrž servirali zato, da se gost, če mu ni kaj po volji, lahko pripravi obest.

● »Arduš, to ni še nič,« mi je pripovedoval eden izmed igralcev. »Meni so postregli s tako pečenko, da bi še pes zalajal, če bi jo zavohal. Tako čudno je smrdela, da so me začeli kolegi sumljivo ogledovati... — Najbrž je bila tudi ta od 1. maja.

Vas pozdravlja

VAŠ BODICAR!

ŠPORT

UČENCI IKS »ISKRA« NAJBOLJŠI

Preteklo nedeljo je bilo končano v kranjski občini strelsko tekmovanje z zračno puško v okviru republiškega ekipnega prvenstva srednjih strokovnih in vajenskih šol. Vrstni red tekmovanja je naslednji: 1. IKS »Iskra« 1211 krogov, 2. I. gimnazija Kranj 1041, 3. Vajenska šola Kranj 975 krogov;

mladinke: 1. STTS 827 krogov, 2. Ekonomska srednja šola Kranj 799, 3. III. gimnazija Strazišče 747.

PRIJATELJSKO STRELKO SREČANJE V PREDOSLJAH

Preteklo soboto in nedeljo so imeli strelci iz Predoselj v gosteh strelce iz Izole. Gostje so v tekmovanju dosegli 587 krogov, medtem ko so strelci iz Predoselj dosegli le 570 krogov od 750 možnih.

GORENJSKE STRELKE ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

Letošnjega državnega strelskega prvenstva so bodo prvič udeležile tudi strelke z Gorenjske. Prvenstvo bo od 24. do 26. maja v Beogradu. Na izbirnem tekmovanju so se uvrstile v ekipo: Minka Bertonec — Kranj, Majda Kralj — Jesenice, Vera Otrin — Javornik, Albina Fekonja — Jesenice, Marija Otrin — Javornik in Helena Smolnikar — Jesenice.

SAH

Šahovski društvi Radovljica in Podnart sta priredili v nedeljo šahovski dvoboj na 11 deskah. Radovljica je visoko zmagala, tako da je bilo končno stanje dvoboja 9:2.

S. J.

Brez deklet je težko delati

Morda poznate Emila Bratoža. Velik in prikupen mladenič je. Letos je obiskoval zadnji letnik industrijsko-kovinarske šole v Kranju. Tedaj ko sem ga srečala, sta bili pred njim samo še dve uri šolskega pouka. Emil Bratož je z Dolenjskega — Novomeščan je. Vendar pravi, da se je v teh treh letih v Kranju dobro počutil. V internatu industrijsko-kovinarske šole je našel dobre tovariše. »Vsa leta smo se dobro razumeli, le kako naj bi se pripravili, saj smo bili ponoči in podnevi skupaj, skupaj smo se učili, delali v delavnicah, jedli in spali. Tudi veselili smo se skupaj. Najlepše urice sem preživel v naši dramski sekciji. Z nekaterimi deli smo gostovali tudi po okoliških vaseh in vedno doživeli kaj prijetnega. Tudi Jablanico smo letos obiskali. Tega izleta ne bomo nikoli pozabili.

Vendar je kljub vsem lepotam naše dežele tudi težko. Emil je pomislil. Zenske, kajne?

»Seveda, težko je igrati brez njih. V šoli imamo le tri dekleta in le dve sodelujeta v naši sekciji. Ančka in Francka sicer pomagata, včasih pa se malo »skujata«. Ničče jima ne sme zamisliti, če hočemo, da bosta sploh še sodelovali. Težko je, če je malo deklet.

Fant se zgublja ...

Naslednje srečanje ni bilo prijetno. 18-letni suhljat gradb. delavec se je opotekal po cesti, dokler ni znova zavil v gostilno.

Zakaj? Stanuje v samskem bloku. Ker je stanovajska stiska velika, ima le iz desk zbito posteljo s slamarico in pol omar. Stol bi v sobi pomenil že razkošje. Zatočišče je našel v gostilni.

Zakaj? Pozimi je bilo v sobi kot v ledenici, v gostilni pa je bilo toplo in zganje ga je »razpoložilo« tako, da je pozabil na vse drugo. Fant je taval, dokler ni obsedel med slabo družbo. Morda se je že izgubil v življenju. Zakaj?

Neppravilno se ti zdi, ker tvoja hči sedi v šoli v isti klopi s sosedovim Janezkom in — še bolj se jeziš, ker hodita skupaj domov. Zakaj se jeziš, kaj vidiš v tem slabega? Zakaj ne bi mogla biti onadva dobra tovariša? Če boš hčer prav in dobro vzgajal ter ji znal tudi zaupati, te prav gotovo ne bo razočarala. Ne išči povsod samo slabega, ne glej tako izpod čela na mlade veseljake, ne išči v vsakem njihovem dejanju črnih pik... Skušaj spremljati mlade ljudi in jim pomagati, da bodo našli pot, ki jo še iščejo.

Mladi so, zato se radi veselijo. Znanjo pa tudi dobro delati, presojači, ocenjevalci, kritizirali, soditi in hvaliti. Nekateri teh mladih ti bodo pripovedovali sami, iz njihovega pripovedovanja boš spoznal delček njihovega življenja in mišljenja...

Razigranost o pravem času ne škodi

● Čital si, da mladi ljudje ne znajo dobro delati.

Milorad Jovanović in Stefan Kadoič pravita, da v podjetju, kjer sta onadva zaposlena, mladi delavci ne naredijo nič manj kot starejši. Seveda izjeme so na eni in drugi strani.

V razgovoru z Emilom Lukanom pa sem opazila, da je mladi vzgojitelj zelo strog in natančen v izjavah o življenju mladine. Zelo kritičen je in oster v presojanju — prav ima.

»Kaj bi skrivali, mladina je dandanes razvajena in zahteva več kot pred leti. Živi pač v drugačnih pogojih.« Stefan pa je še pristavil: »Kadar ljudje več delajo, potrebujejo tudi več razvedrila. Ples nam je potreben toliko kot delo, kot kosilo in spanje. Ljudje nočejo slišati več o čezurnem delu, nočejo delati brez plačila. Vendar zato ne smemo trditi, da so slabi, seveda kadar pri svojih dejanjih ne pretiravajo.«

Stefan in Emil sta še razpravljala. Včasih tu in tam nista soglašala, slednjič pa sta spoznala, da mislita oba enako.

»Mirni in tihi ljudje mi niso všeč. Zdi se mi, da taki ljudje ne znajo nikdar samostojno živeti, da nimajo niti lastnega mnenja. Saj veš, da smo bili tudi mi včasih zelo navihan.« Je pripovedoval Stefan svojemu tovarišu. Torej — se je prišel k starejšim, čeprav nima še niti 25 let.

KAJ NEKI UGIBATA TA DVA? LE KAJ SE POMENKUJETA?

V TOPLIH DNEH JE SPREHOD PO POUKU KAJ PRIJETEN IN DA JE CAS ODDIHA SE LEPSI, SEDEJO, MALCE POKRAMLJAJO IN URICA NIKOLI NE MINE BREZ PRISRČNEGA IN NAGAJIVEGA SMEHA...

»Včasih smo bili pravi razbojnik, seveda smo vedeli, do kam sme segati naše »gangsterstvo.«

Sedaj pravita, da sta tako življenje že prerasla. Resna sta postala, delavna, vendar po svojem mišljenju še vedno mlada, saj z veseljem sprejemata vse kar je novega in boljšega. Stefan je še pristavil: »Najvažnejše je, kako človek preživi to mladeniško razigranost, kam se usmeri. To zavisi v veliki meri od njega samega, največ pa od okolice, v kateri živi.« In Emil ga je še dopolnil: »Najboljši vzgojitelj so dobri zgledi starejših.«

Kaj bi ti še pripovedovala. Teh nekaj ljudi ti je povedalo svoja mnenja, sedaj pa presodi sam...

Lj.

J. B.

ŠPORT

UČENCI IKS »ISKRA« NAJBOLJŠI

Preteklo nedeljo je bilo končano v kranjski občini strelsko tekmovanje z zračno puško v okviru republiškega ekipnega prvenstva srednjih strokovnih in vajenskih šol. Vrstni red tekmovanja je naslednji: 1. IKS »Iskra« 1211 krogov, 2. I. gimnazija Kranj 1041, 3. Vajenska šola Kranj 975 krogov;

mladinke: 1. STTS 827 krogov, 2. Ekonomska srednja šola Kranj 799, 3. III. gimnazija Strazišče 747.

PRIJATELJSKO STRELKO SREČANJE V PREDOSLJAH

Preteklo soboto in nedeljo so imeli strelci iz Predoselj v gosteh strelce iz Izole. Gostje so v tekmovanju dosegli 587 krogov, medtem ko so strelci iz Predoselj dosegli le 570 krogov od 750 možnih.

GORENJSKE STRELKE ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

Letošnjega državnega strelskega prvenstva so bodo prvič udeležile tudi strelke z Gorenjske. Prvenstvo bo od 24. do 26. maja v Beogradu. Na izbirnem tekmovanju so se uvrstile v ekipo: Minka Bertonec — Kranj, Majda Kralj — Jesenice, Vera Otrin — Javornik, Albina Fekonja — Jesenice, Marija Otrin — Javornik in Helena Smolnikar — Jesenice.

SAH

Šahovski društvi Radovljica in Podnart sta priredili v nedeljo šahovski dvoboj na 11 deskah. Radovljica je visoko zmagala, tako da je bilo končno stanje dvoboja 9:2.

S. J.

ŠPORT

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENEK KONIC
VIGENCI ROMAN 40

Stopila je na prostorno dvorišče. Spredaj je vodila izhoda pot k vodi, tja so gonili napajati živino. Zgoraj in spodaj sta stala vigenca. Iz spodnjega so prihajali krepki udarci kladiv. Nehote jim je prisluhnila. Delali so žeblje sekance. Šestnajst udarcev in vmes potrkavanje. Dobro je poznala te zvoke, vse življenje jih je poslušala. Tudi iz drugih kovačnic je bilo čuti nabijanje kladiv. Voda je bila visoka, odjuga je tajala sneg tako hitro, da se je bilo bati poplave.

Za trenutek jo je zamikalo, da bi stopila v vigenca in pogledala, kako delajo, toda takoj se je premislila. Saj ne delajo zanjo in Dominiku bi morebiti ne bilo prav, če bi prišla. Od pustnega večera je le malo govorila z njim in nikoli več ni zvečer ostala v hiši, da bi se z njim pomenkovala. Ni si ga mogla izbiti iz glave, toda zmeraj znova se je prepričevala, da je nespametna in da bi se ji smejal, ko bi videl njene misli. Kljub temu pa je z neko radostjo mislila na njegove uspehe. Komaj je začel, pa ima že šest delavcev. V nekaj letih si bo gotovo opomogel in si kupil lastno kovačnico. Potem bo pač vzel ono... Polono... Vzdihnila je in si zaželela, da bi se brat vrnil domov. Potem bi bilo tudi v Gašperinovi hiši drugačno življenje.

Pod šupo si je ogledala sani in vozove. En sam poljski voz in lahke sani bila za rabo, vse drugo je polomljeno trohnelo po kotih in kričalo po kolarju. Na težki parizar, s katerim so prejšnje čase vozili zaboje na postajo, so nametali polomljene krtiče, jeklene jeglice so se valjale po tleh. Joj, kolikokrat je šla mimo teh stvari, ne da bi jih opazila! Zdaj so jo grizle, da bi se od onemogle jeze razjokala. Koliko denarja bi morala imeti, da bi vse to popravila! Kdaj bo vse tako, kakor mora biti v dobrem gospodarstvu?

Iz šupe jo je zaneslo v hlev. Živina je bila dobro rejena, toda redili so jo manj, kot so jo mogli in krave so bile tako zanemarjene, da so se jim obehali abranki po stegnih. Bredla je po gnojnici, ki se je sredi hleva stekala v luže. Ana je v prvi jezi pograbila vile in začela kidati gnoj.

Iz svišli je pričotal Jože in vsa razjarjena se je zadržala nanj:

„Niti živini ne nastiljaš! Čemu te imam pri hiši?“

„Kaj na ji nasteljem?“ se je obregnil Joža. Nič manj ni bil osupel, kakor malo prej Urša. „Naj svoj suknjač pogrnem pod krave? Saj veš, da jeseni nismo nagrajili stelje!“

Bilo je res — to jesen niso pograbili bukovega listja, ki je zgnilo v gozdu. Ana se je prišla za glavo in zastokala. Bog nebeški, ali je res prav vse narobe!

„Slame jim vrzi! Ne morem gledati, da so v takem,“ je rekla nekoliko mirneje.

Joža je prinesel otep slame in Ana mu je pomagala nastiljati. Ko sta opravila, je bila za silo zadovoljna. Otrsla je drobir z obleke in se vrnila v kuhinjo. Treba je bilo zakuriti za kosilo. Nič več ni mogla razumeti, kako je mogla prejšnja leta tako brezskrbno posedati v zgornji hiši, krpiti perilo, in plesti nogavice, ne da bi ji bilo mar, kako je v hiši.

Vrtela se je okoli ognjišča in potrto razmišljala, da pravzaprav sploh ne zna gospodariti. Stric Filip to dobro ve, zato je tudi namigaval, da bi bilo najbolje dom prodati. Seveda, kaj pa se je pravzaprav naučila doslej? V samostanski šoli so jo učili govoriti nemški, moliti in veziti prtiče. Nekaj gosposkih jedi zna pripraviti in jih ponuditi gostom, kakor je navada v bogatih mestnih hišah. To pa je tudi vse in s tem si ne bo pomagala. Pri vsem tem pa nima človeka, ki bi ji pomagal ali vsaj svetoval. Stric Miklavž se nikoli ni menil za zemljo in Dominika ne mara vprašati.

Propaganda za naš turizem v ZDA

Spričo napredka turizma na vsem svetu in nastanka brezkončne vrste novih turističnih krajev, posebno ob morskih obalah, se je nujno pojavilo vprašanje, kaj stoniti proti stagnaciji ali pa celo krizi turizma alpskega sveta. Nobenega dvoma ni, da bodo ostale Alpe še vedno turistično zanimive; nihče ne more zanikati lepote najvišjih vrhov in fantastičnih dolin Evrope. Marsikatera stvar na svetu je lepa, vendar kaj pomaga, če zanjo ne veš. Logičen zaključek proučevanja alpskega turizma je bil ta, da so začele vse alpske države, tako Švica, Avstrija, Francija, Italija in Nemčija premišljati o skupnih propagandnih akcijah, posebno na novih, še ne izrpanih turističnih tržiščih. Tem ukrepom se je pridružila tudi Jugoslavija, oz. Slovenija, saj sega doberšen del Alp tudi na naše ozemlje.

V zadnjem času opažamo v turistični literaturi neverjeten porast ameriških turistov v Evropi. V letu 1955 jih je prišlo v Evropo 525.000, predvidevajo pa, da bo to število naraslo v letu 1958 na 1 milijon 500 tisoč. Upoštevač to okolnost, so se na osnovi zamisli različnih turističnih strokovnjakov omenjenih držav sestali v aprilu lanskega leta turistični predstavniki Avstrije, Francije, Italije, Nemčije, Švice in Jugoslavije ter se dogovorili za enotni propagandni nastop vseh teh držav na bogatem in neizčrpanem ameriškem turističnem tržišču z enotnim proskom, plakatno in filmi.

Konferenca je bila tako uspešna, da je že v tisku proskom z 18 stranmi in priloženim turističnim zemljevidom celotnega alpskega področja. Proskom bo nosil naslov »Alps« in bo odposlan v Ameriko v 60.000 izvodih, istočasno pa se bo vršila propaganda vzporedno z dodatnimi prospekti v nordijskih državah. Slogan tega prospekta bo: »Ko prideš v Evropo, ne pozabi obiskati Alp.« S to propagandno akcijo pričakujejo vse alpske države povečan dotok ameriških turistov, ki so zaradi USA dolarjev še prav posebno zanimivi. Tako si tudi Slovenija in s tem tudi celotna Jugoslavija obeta od te propagandne akcije koristi. Proskom bo namreč vseboval tudi itinererje, ki bodo zajemali praktično vso Slovenijo, s svojimi izleti pa vso Jugoslavijo, ki je nedvomno turistično zelo zanimiva za Amerikance. Proskom bo propagiral tudi za vse alpske države standardna turistična potovanja in pomembne turistične kraje. Ta potovanja je razpisala ena največjih ameriških turističnih agencij Huseler. Potovanja bodo kombinirana, ne bodo zajemala samo alpskega sveta, ampak tudi ostale turistične predele. V tem proskom nastopa Jugoslavija s štirimi potovanji, ki poleg Alp zajemajo vse važnejše turistične kraje Jugoslavije, to je tudi Reko, Opatijo, Split, Dubrovnik, Sarajevo, Beograd itd.

Ti prospekti so namenjeni za propagandno akcijo na ameriškem tržišču za leto 1958, zato že lahko v prihodnjem letu pričakujemo sadove tega vzajemnega dela. Ta akcija ne bo enkratna, ampak se bo nadaljevala tudi v prihodnjih letih; v te namene so osnovali na Dunaju stalni sekretariat, ki bo skrbel za vzajemno sodelovanje in katerega vodi znani avstrijski turistični strokovnjak dr. Paul Bernecker.

NEIZKORISČENE MOZNOSTI
V bohinjskem kotu je bil turizem pred vojno relativno bolj razvit, kot je zdaj. Res, zdaj pa kot da ne moremo na zeleno vejo...

ZGODOVINSKI IN DRUGI FABRIKI Z GORENJSKE

Pod vzhodnim delom Storžičeve skupine leži na vzhodni gorski ploskvi, s prisojno in zavarovano lego, priznana klimatično zdravilišče in letovišče Preddvor. Od državne ceste iz Kranja na Jezerko je oddaljen 1 km in ima avtobusno zvezo s Kranjem. Jedro vasi tvori južna naselbina ob Suhi, okrog cerkve in gradu, kateremu sta se pozneje pridružila še zaselek Hrib ob potoku Bistrici in Dol, kjer je več kmetij in vil. Prvi znani lastniki kraja so bili plemiči Breže-Seliški. Vas prvič omenja listina iz časa 1070 do 1080, v 12. stoletju pa se navaja kot last vetrinjskega samostana.

Preddvor je znan po gradovih, ki so bili zgrajeni v njegovi okolici. V vasi sami stoji starodavna preddvorska graščina, katero je med 1145 in 1156 Bertold II. Meranski podaril vetrinjskemu samostanu. Pozneje je bil grad last stiškega samostana, ki ga je temeljito popravil. Po poznejših gospodarjih Barbari Baltasar in Janezu Benoglija je prevzela grad rodbina Wurzbach, ki je veleposestvo in hleve razprodala, grad sam pa preuredila za letoviščarje. Leta 1936 je kupil graščino zdravnik dr. Majerič iz Ormoža in odprl v njem klimatično zdravilišče. Danes je grad preurejen v dom za onemogle.

Grad Hrib stoji v ravnini ob Kolri in je v novejši dobi po

lastniku dobil ime Fuchsova graščina. Zgradili pa so ga, kakor grad v Preddvoru in grad Turn v Potočah, nekdanji lastniki Starega gradu v Novi vasi, ki se je prvotno imenoval Novi grad (Neuburg) in je bil prvi grad cele okolice. Posedniki Novogrjski se omenjajo že leta 1139, od grajskih razvalin pa so danes še vidni zidovi iz rezanega kamna.

Prvotni stari grad Turn je stal nad sedanjim gradom na griču, kjer so bile v Valvazorjevi dobi še vidne razvaline. Kranjski deželni knezi in mejni grofje so ga uporabljali kot trdnjavo, ki je zapirala vhod v dolino Kokre, obenem pa za lovski dvorec in letovišče. Leta 1156 so tu stolovali kranjski mejni grofje, ki so sicer tu postavljali kastelane. Leta 1439 je grad razrušil in požgal celjski vojskovođa Jan Vitovec, ponovno pa so ga 1473 poškodovali Turki, ki so skozi Kokrsko dolino in Jezerko prodrli na Koroško. Cesar Maksimilijan je leta 1500 grad prodal Juriju Brdskemu, kranjskemu vicedomu. V 17. stoletju je lastnik Adam pl. Dinzl grad obnovil. Poznejša lastnica gradu je bila Urbančičeva, ki je grad prodala rodbini Detela. Na tem gradu je bila rojena pisateljica Josipina Urbančič — Turnogrjska (1833—1854).

13

TOMOVE PRIGODE

PRIPREDIL: IVAN ABRAM
RIŠE: MILAN BATISTA

49.

»Zdravo Huckleberry!« ga je pozdravil Tom. Prav zato, ker je bil ta deček nečisljan v njihovem mestecu, je Toma še bolj mikalo, da bi se družil z njim. Finnov klobuk je bil ogromna razvalina s širokimi krajci. Kadar je nosil suknjo, mu je le-ta visela skoraj do pete in vrsta gumbov je bila daleč spodaj. Resaste hlače so drsle po prahu, če niso bile podvihane. Finn se je klatil zdaj tu, zdaj tam, kakor ga je bilo pač volja.

50.

Finn je imel v rokah majhno škatlico. Tom ga je radovedno vprašal: »Povej, Huck, kaj imaš tam?« — »Nič, samo klóp je!« — »Kje si ga pa dobil?« — »Tam, v gozdu.« — »Koliko hočeš zanj?« — »Nisem ga imel namena prodati,« je malomarno odvrnil. Tom pa je le silil in silil vanj: »Poslušaj Huck, dam ti svoj zob za klóp!« — »Pokaži ga!« — Tom je privlekel na dan papir, v katerem je bil zavit zob. Finn ga je skrbno razvil in pozorno ogledoval...

51.

»Je zob pristen?« je vprašal nezaupljivi Finn. Da bi Tom kar najbolj prepričljivo odgovoril, je privzdignil zgornjo ustnico in pokazal luknjo, kjer je bil še zjutraj zob. »Dobro,« je dejal Finn, »pa narediva kupčijo.« Tom je zaprl klóp v škatlico za vžigalice in dečka sta se ločila z občutkom, da je vsak od njiju bogatejši kot poprej. Nato je Tom odhitel v šolo...

52.

Ko je stopil v razred, je smuknil v klop. Enakomerno in dolgočasno mrmranje učičih se otrok je uspavalo učitelja. Toda Tomov prihod ga je predrnil: »Thomas Sawyer!« ga je poklical učitelj. Nič kaj dobrega ni kazalo, saj je Tom vedel, kaj to pomeni, če učitelj izgovori njegovo polno ime. »Prosim, gospod!« »Zakaj si pa zopet zamudil,« gospod Thomas?« Tom bi se že bil skoraj zlagal, ko je v hipu zagledal v tretji klopi svojo pialovlase simpatijo.